

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:48, leidžiasi 4:25

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Šeštadienis, lapkričio-November 23 d., 1974 m.

Kaina 15c

277

PREZIDENTAS ATSKRIDO I VLADIVOSTOKA

AMERIKA PASISAKĖ UŽ VISŲ ŠALIŲ VIDURINIUOSE RYTUOSE SAUGUMĄ

NEW YORKAS. — Jungtinės Tautos kalbą Palestinos dabuotose pasakos Amerikos ambasadorius John Scali pakartojo JT Saugumo Tarybos rezoliucijos ištrauką, kuri pabrėžia, kad visos Vidurinių Rytų valstybės turi teisę gyventi taikoje, saugiose ir pripažintose sienose. Ši rezoliucija priimta po 1967 m. karo, kuriame Izraelis užtikrintai sumušė savo priešus arabus. Izraelis turi teisę gyventi savo sienose, pareiškė Scali. Jis pakartojo sekretoriaus Kissingerio raginimą derėtis žingsnis po žingsnio dėl visų ginčų tarp arabų ir izraelitų.

Generalinė Asamblėja su 138 nariais vakar vakare turėjo balsuoti dėl dviejų arabų pasiūlytų rezoliucijų. Neabejojama, kad jos buvo priimtos, nors tikrų rezultatų šias eilutes rašant dar nebuvo. Palestinos klausimo debatai prasidėjo lapkričio 13 d. su palestiniečių vado Arafato kalba. Joje jis siūlė steigti Izraelio vietoje naują Palestinos valstybę, kurioje sutilptų visi: arabai, žydai ir krikščionys. Toks sprendimas, žinoma, sunaikintų Izraelio valstybę.

Scali kalbėjo, kad Izraelis turi teisę išlikti ir Amerikos svarbiausias uždavinys yra žiūrėti, kad pradėtose derybose tęstųsi. Asamblėja galėtų daug prisidėti, žiūrodama, kad tokioms deryboms būtų sudaryta tinkama atmosfera, pasakė Scali.

Izraelio saugumas suėmė ir nuvežęs prie Libano sienos, paleido penkis arabų veikėjus okupuotose Jordano kranto žemėse. Ištremtųjų tarpe yra vienas dentistas, biznierių, du mokytojai ir Bir Zeit kolegijos rektorius dr. Hanna Nasser, kuris buvo palestiniečių nacionalistų veikėjas, baigęs Purdue universitetą.

Šie ištremtiniai sukėlė naujas protesto demonstracijas okupuotose žemėse. Vakare Rytinėje Jeruzalėje Izraelio kareiviai pradėjo šaudyti į orą, norėdami išardyti arabų demonstracijas.

Idomu, kad demonstracijos daugiausia vyksta buvusiose Jordano žemėse. Gazos pakraščiuje, kuris prieš 1967 m. karą priklausė Egipto valdžiai, neramumų nėra. Čia, kaip tvirtina patys izraelitai, arabai gyvena geriau, negu valdomi Egipto. Buve karšti nacionalistai buvo sumiti, rajono vadai, Gazos meras, yra nuosauki arabai. Daug žmonių kasdien važiuoja dirbti į Izraelio statybas, į ūkius. Todėl neramumų čia nėra ir žmonės nesvajioja apie Palestinos valstybės įsteigimą.

Čilė sumažino vario gamybą

SANTIAGO. — Čilės karinė vyriausybė įsakė šešioms mėnesiams uždaryti vieną didžiausių vario kasyklų, kad eksportai sumažėtų 10%. Čilė susitarė su kitomis vario gamintojomis: Peru, Zaire ir Zambija sumažinti gamybą, kol pakils vario kainos. Čilės valdžia džiaugiasi, kad Čilės varis dar ilgai neišsijaus. Naujai atrasti klotai rodo, kad Čilė vario turės dar 100 metų. Po Amerikos ir Sovietų Sąjungos Čilė yra didžiausia vario gamintoja pasaulyje. Kada kitos dvi valstybės pačios sunaudoja daug savo vario, Čilė beveik visą — eksportuoja.

Varis Čilės ekonomikoje sudaro 80% visų pajamų. Socialistinė vyriausybė buvo nacionalizavusi kasyklas, tačiau dabar Čilės valdžia vėl veda derybas su

IŠ VISO PASAULIO

DUBAI. — Britų keleivinis lėktuvas su 46 žmonėmis buvo pagrobtas Persijos įlankos šiekystėje ir prievarta pasuktas į Libiją. Libanas ir Saudi Arabija atsisakė lėktuvą priimti. Jį pagrobė trys vyrai, sužeisdami pagrobime palydovę Nimmi Suba iš New Delhi.

ČIKAGA. — Buvęs valstijos prokuroras Edmard Hanrahan paskelbė ketvirtadienį savo kandidatūrą į Čikagos miesto miesto vietą, nežiūrint ar dabartinis meras Daley kandidatuos ar ne.

LIMA. — Bomba padarė žalos Peru sostinėje, Sears Roeburk parduotuvėje, kur sprogi mas sužeidė 11 asmenų.

WASHINGTONAS. — Senatorius Walter Mondale, kurį daug kas laikė rimtu kandidatu į prezidento vietą, paskelbė, kad jis nekandidatuos. Minnesotos demokratas sen. Mondale pasakė neturintis reikalingo didžiulio troškimo prezidento vietai. Daug demokratų svajoja apie prezidentūrą. Rimčiausi jų tarpe kandidatai yra: Morris Udall, atstovas iš Arizonos ir sen. Henry Jackson iš Washingtono valstijos.

MASKVA. — Devyni sovietų žydai paskelbė atvirą laišką prezidentui Fordui, kuriame jie prašė, kad sovietų valdžios įstai-gos jau pradėjo akciją, kad žydai neprašytų išvažiavimo vizų. Įstai-gose ir įmonėse kaišiojami pasirašyti pasižadėjimai, kad pasirašiusieji pasirašys pasirašyti, sakoma žydų laiške, kuris išdalintas Maskvos užsienio korespondentams.

KAIRAS. — Keturi Egipto tušti laivai baigė savo kelionę Suezio kanalu iš Port Saido iki Suezio miesto. Laivai turėjo laukti Timsah ežere, kol amerikiečių specialistai pašalino nuskandintus kanale laivus. Tai daugiausia psichologinės ir politinės vertės kelionė. Kanala valyti dar teks apie tris mėnesius, kaip pareiškė admiralas Kent Carroll, kuris vadovauja amerikiečių laivyno grupei, valančiai kanalą.

NEW YORKAS. — Virš 16.000 šoferių ir kitų tarnautojų sustreikavo Greyhound Bus Lines bendrovėje. Daug keleivių liko palikti toli nuo savo kelių tikslų. Vidutiniškai ši linija veža apie 190.000 žmonių kasdien, per metus — apie 70 milijonų.

Japonijos, Amerikos, V. Vokietijos, Kanados ir Brazilijos bendrovėmis, kurios nori prisidėti prie naujų vario kasyklų išvystymo Čilėje. Jos vadai tvirtina, kad Čilė yra — "vario Saudi Arabija".

Simas Kudirka pas Čikagos merą Richard Daley. Nuotrauka buvo įdėta Chicago Tribune antradienį, ji daryta lo laikraščio foto korespondento Michael Budrys. Iš kairės stovi: Lietuvos konsulė J. Daužvardienė, S. Kudirka, Vlisko pirm. dr. K. Valiūnas ir meras Daley.

Airių teroras supykino anglus

BIRMINGHAM. — Britanijoje du bombų sprogimai Birminghame, kur žuvo 19 žmonių ir virš 100 buvo sužeisti, sukėlė žmonių pasipiktinimą airių teroristų veiksmams. Daugiau pasigirdo balsų siūlančių atgaivinti mirties bausmę, siūloma uždrausti Britanijoje airių politinę veiklą.

Abi bombos sprogo tavernose apie 8:30 val. vakare. Airišku akcentu kalbą vyras paskambino vietiniam laikraščio, pranešdamas, kad padėtos bombos, tačiau nesuskubta įspėti žmonių. Buvo skelbiama ir daugiau sprogdinimų, bet jie neįvyko.

Airiai Britanijoje reikalauja britų valdžios lėktuvų išvežti į Airiją kitame bombos sprogime žuvusio airių slaptos armijos kareivio kūną. Jis nespėjo pasitraukti nuo savo padėtos Coventry mieste bombos ir žuvo "herojaus" mirtimi. Britų valdžia atsisakė leisti ruošti iškilmingą kūno išlydėjimą.

Per paskutinius 14 mėn. Britanijoje įvyko virš 200 sprogimų, sukeltų airių, kurių Britanijoje gyvena virš milijono. Slapta airių armija yra uždrausta Airijoje, tačiau laisvai veikia Britanijoje. Bijoma, kad tokie sprogdinimai, paliečiantys nekaltus civilius, gali iššaukti pačių gyventojų veiksmus prieš airius.

S. Kudirka grįžo į "Vigilant" laivą

NEW BEDFORD. — Šeštadienį sueina ketveri metai nuo Simo Kudirkos atidavimo rusams iš Pakrančių Sargybos laivo "Vigilant". Kaip žinoma, Simas Kudirka su šeima atvyko Amerikon lapkričio 5 d.

Laivo "Vigilant" kapitonas William Goetz ketverių metų sukakties proga pakvietė Simą Kudirką į laivą priešpiečių kaip savo svečią. Laivas šiuo metu stovi New Bedford, Mass., uostu.

Dėl Kudirkos išdavimo rusams prieš ketverius metus keli aukš-

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Jurgis Bobelis, dr. K. Bobelio, Altos pirm. brolis, ketvirtadienį Bostone gavo labai biznio pasaulyje vertinamą Presidential Excellence Award už puikų Eksporto-Importo prekybos tvarkymą. J. Bobelis yra Reed Manufacturing prezidentas ir Lut-ton Manuf. viceprezidentas.

♦ Senato taisyklių komitetas vakar vienbalsiai, 9-0, patvirtino Nelsona Rockefellerį viceprezidento pareigoms. Pilnas senatas, tikimasi, tą patį padarys gruodžio 5 ar 6.

♦ Prezidentas Fordas, pabrėždamas savo rūpestį dėl žmogaus teisių Pietų Korėjoje, pavedė vienam iš savo palydovų susitikti P. Korėjoje su 5 amerikiečiais misionieriais.

♦ Arabų pagrobtas britų lėktuvas laikomas Tuniso aerodromo. Arabai reikalauja paleisti iš Olandijos kalėjimo du palestiniečius ir grąsina nužudyti lėktuvo keleivius.

♦ Policija Čikagoje suėmė 20 metų Michael Nolan, kuris draugavo su Julie Oswald, kurios kūnas ketvirtadienį buvo rastas netoli Bogan mokyklos, miesto pietvakariuose.

♦ Zenith Radio Corp. paskelbė, kad greit atleis 6,000 darbininkų.

♦ JAV armija paskelbė, kad bus atleisti 7,500 civilių darbininkų ir tarnautojų.

♦ Katalikų vyskupų konferencija Washingtono pasisakė prieš mirties bausmę.

♦ Čikagoje policija surado 2.2 mil. dol. pagrobtais plėšime iš Puroator seifo. Dabar liko surasti tik 534,000 dol. iš pagrobtais 4.3 mil. dol. sumos.

WASHINGTONAS. — Pasi-traukiančią pensiją senatorius Sam Erwin, kuris yra nusistatęs prieš vaikų vežiojimą į tolimas mokyklas integracijas tikslais, atsisakė būti advokatu Bostono tėvų grupei, kuri kovoja teis-muose prieš vaikų vežiojimą.

ti Pakrančių Sargybos karininkai buvo paleisti į pensiją, o tuometinis kapitonas perkeltas į kitą tarnybą.

Neskuba remti Portugalijos

LISABONA. — Portugalijos vyriausybė spaudžia Washingtoną norėdama ekonominės paramos. Portugalija, leidžia Amerikai naudotis Azorų salos baze, tačiau sutartis dėl tos bazės baigiasi tik vasario mėn. Amerika nenori skubėti su paramos pažadais, kol nepaaiškės, kuria kryptimi suka naujoji Portugalijos vyriausybė. Amerikos ambasadorius Portugalijoje Stuart Nash Scitt ragino valstybės departamentą greit paremti Portugaliją, tačiau sekretorius Kissingeris jį pakeitė dėl to pažiūrų skirtumo kitu ambasadoriumi — Frank Carlucci.

Amerikai svarbi Azorų bazė, todėl jai teks susitarti ir dėl atlyginimo už ją, tačiau Kissingeris linkęs palaukti ir pažiūrėti, ką parodys kovo mėn. rinkimai Portugalijoje. Jei rinkimus laimės nuosauki partija, sutartis bus greit užbaigta, tačiau, jei laimėtų komunistai, visą paramos klausimą teks peržiūrėti.

NEW YORKAS. — Bethlehem Pleno korp. paskelbė, kad ateinančią savaitę ji atleis iš darbo 2,600 darbininkų.

Buęs Baltųjų Rūmų vidaus reikalų patarėjas John Erlichman teisme išgirdo labai jam kenkiantį Herbert Kalbacho liudijimą, kad Erlichmanas prižiūrėjo Watergate plėšikų apmokėjimą, kad jie tylėtų.

PREZIDENTĄ FORDĄ PIETŲ KORĖJOJ SUTIKO KELI MILIJONAI ŽMONIŲ

SEOULAS. — Prezidentas Fordas su sekretoriumi Kissingeriu šį savaitgalį susitinka su sovietų vadais, Brežnevų, Gromyka ir kt. Svarbiausias susitikimo tikslas leisti abiem: Fordui ir Brežnevui "apžiūrėti" vienas kitą. Darbotvarkėje bus paliesti Vidurinių Rytų, strateginių ginklų, Europos saugumo konferencijos prekybos ir kiti klausimai. Prezidento lėktuvas turėjo iš P. Korėjos skristi atgal į Tokijo, nes sovietų valdžia atsisakė pasiūsti lėktuvo navigatorių į Seulą. Tokijo aerodrome navigatoriums buvo paimtas ir prezidentas išskrido į Vladivostoką.

Naujas Unesco smūgis Izraeliui

PARYŽIUS. — UNESCO — JT švietimo, kultūros ir mokslų organizacija sudavė Izraeliui dar vieną smūgį — išskyrė jį iš Europos regioninės grupės. Libano delegatas kalbėdamas generalinėje konferencijoje, pasakė, kad "Izraelis čia nepriklauso, jis niekur nepriklauso, nes jis ateina iš niekur".

Trečiadienį ta pati konferencija nutarė sustabdyti Izraeliui UNESCO paramą — 26,000 dol. per metus. Kadangi Izraelis įnašų mokėjo dešimt kartų daugiau, sprendimas nutraukti paramą turi daugiau politinę, simbolinę reikšmę.

Izraelio atstovas pasakė, kad šioje sudėtyje konferencija gali sudaryti daugumą bet kuriam klausimui, net jei kas pasakytų, kad žemė yra plėkščia, dauguma tam pritartų.

Pasitraukė Jordano vyriausybė

AMMANAS. — Jordane pasitraukė vyriausybė, kurioje iki šiol pusę visų vietų turėjo atstovai iš okupuotų Vakarinio kranto žemių. Arabų valstybių vadams privertus karalių Husseiną atsisakyti vakarinių žemių ir palikti jas Palestinos Laisvimo Organizacijai, karalius pertvarko vyriausybę ir paleido parlamentą, kuriame irgi daug atstovų buvo iš Vakarinio kranto.

Spėjama, kad karalius naują vyriausybę paves sudaryti tam pačiam premjerui Zaid Rifai, kuris vienu metu buvo sekretoriaus Kissingerio studentas Harvardo universitete.

Pataria pakeisti vyskupą Marcinkų

ROMA. — Italijos žurnalas Panorama paskelbė ketvirtadienį, kad penkių Vatikano kardinolų komisija rekomendavo popiežiui Pauliui pakeisti Vatikano banko direktorių, vyskupą Paulių Marcinkų, nes bankas turėjo nemažų nuostolių. Vatikano informacijos vadovas Federico Aleksandrini atsisakė šią žinią patvirtinti.

Vyskupas Marcinkus Vatikano finansus pradėjo tvarkyti nuo 1971 m. sausio mėn. Jo įtaka Vatikane buvo didelė ir jis buvo artimas popiežiaus patarėjai, tvarkęs jo keliones ir jose dalyvavęs. Buvo kalbama, kad vyskupas Marcinkus gali tapti pirmu amerikiečiu popiežiumi.

LIMA. — Peru vyriausybė uždarė du žurnalus ir ištrėmė 10 žurnalistų, kurie kritikavo valdžios ekonominę politiką.

Susitikimai vyks ne pačiame mieste, bet 12 mylių į šiaurę nuo jo, kur yra sovietų laivyno karininkų poilsio ir pramogų centras. Nesakoma, koks admiralas buvo iškraustytas iš baltos, trijų miegamųjų vilos, kuri perleista prezidentui Fordui.

Pietų Korėjoje penktadienį apie du milijonai žmonių buvo apstoję kelią iš aerodromo į Seulą. Du kartus prezidentas sustabdė savo automobilį ir išlipęs sveikinosi su žmonėmis. Vakare Čikagos Daily News karikatūristas John Fischetti sukūrė paveiksluką, kur iš lėktuvo lindamas Fordas klausia Kissingerio: "Kur yra žmonės?" Aplink lėktuvą paveiksle matomi tik pliki kareivių durtuvai. Tuo Fischetti dar kartą pademonstruoja savo neapkęntą dešiniams režimams. Tuo tarpu, tas pats laikraštis iš P. Korėjos deda pranešimus apie didžiausias žmonių minias, sutikusias prezidentą.

Prezidentas Fordas pažadėjo savo kabinete nesumažinti kariuomenės P. Korėjoje. Jis pareiškė, kad du praeities karai sujungė abi tautas, nes abi kovojo už tą patį tikslą. Amerika to nepamirš, pasakė prezidentas korėjiečiams.

Prezidentas buvo nuskrudęs helikopteriu į Camp Casey pas amerikiečius kareivius, — Antarąją pestininkų diviziją. Čia jis kareivių valgykloje kartu su jais suvalgė hamburgerį, stebėjo kareiviško futbolo žaidimą, gamo dovany kareiviams megztinį su divizijos emblemos.

Prezidentui išvykus iš Japonijos trys vyrai su raudonais šalmais puolė Fukuoka mieste Amerikos konsulatą, primusė lazdomis konsulą Karl Richardson ir padarė įstai-gai žalos. Policija višus tris tuoj suėmė.

Makarios ruošiasi grįžti į Kiprą

LONDONAS. — Buvęs Kipro prezidentas vyskupas Makarios gruodžio pradžioje sugrįš į Kipro salą, paskelbė Londone laikinasis Kipro prezidentas Clerides, po pasitarimų su Makarios. Prieš tai abu vyks į Atėnus pasitarti su Graikijos vyriausybe.

Arkiyvyskupas Makarios yra kelis kart pasakęs, kad jis mano, kad tik neišduos, kaip į jo grįžimą pažiūrėtų vietiniai turkai. Britanijos valdžia irgi galvoja, kad Makarios sugrįžimas pakenktų ateities deryboms, nes pačių Kipro graikų tarpe nėra sutarimo Makarios atžvilgiu. Vieni jį karštai gina, kiti laiko jį graikų interesų priešu. Visą Kipro krizę pradėjo dešiniųjų graikų karininkų bandymas pašalinti Makarios.

Atrodo, kad Graikijos valdžia ir Kipro graikų vadai jau apsi-prato su mintimi, kad salą teks padalinti į turkų ir graikų dalis, kurias abi valdytų federalinė vyriausybė.

SAVANORIAI

Lietuvos kariuomenės — lapkričio 23 diena

Anais laikais nepriklausomoje Lietuvoje, o dabar ir išeivijoje, kiekvienais metais lapkričio mėnesį prisimename nepriklausomos Lietuvos kariuomenę. Ją prisimenant visuomet prieš akis atsistoja savanoriai. Dėl jų ryžto ir aukomis atkurtos Lietuvos valstybės jie pavadinti savanoriais-kūrėjais.

Lietuvos kariuomenė turi seną istoriją. Juk žirgų girdymas Juodojoje jūroje, beldimasis į Maskvos vartus, Merkinė, Pilenai, Saulės ir Žalgirio mūšiai rodo, kad ilgais amžiais Lietuvos laisvę gynė ir saugojo Lietuvos kariuomenė. Pakliuvus svetimųjų įtakon prasidėjo ilga ir tamsi naktis.

Atsiradus patogesniai momentui (II Pasaul. Karo pabaiga) savo pranokėjų keliais išėjo savanoriai. Jie iš kovų laukų parnešė laisvę ir davė Lietuvos kariuomenei pradžią. Todėl prisimenant Lietuvos kariuomenę, pirmiausia atsistoja Lietuvos karys kūrėjas-savanoris. Tai kaip gi jis atrodė? Tokį klausimą teko girdėti iš jaunų išeivijoje augančių lietuvių.

O taip: Jis buvo apsirengęs prastais, Pirmojo pasaulinio karo nulinto krašto drabužiais. Ant kaimiškos kepurės lankelio buvo uždėtas geltonas kaspinėlis ir priekyje, ties kakta įsegtas metalinė vytelė, ant rankovės prisūtas medžiaginis trispalvis trikampis. Apavas — kokį kas turėjo: kaip kas batais, kaip kas medpadžiais, kiti vokiečių kareivių nunešiotais batais. Ginklai irgi buvo kokie po ranka papuolė. Šautuvai vokiški, risiški ar kurios kitos valstybės. Turėjo dar vieną, kitą kulkosvaidį ir prisirankiotų rankinių granatų. Buvo ir raitelių, dažniausiai iš tėvų gavę nuo karo užsilikusį žirgą. Tai taip atrodė pirmieji Lietuvos Kūrėjai-savanoriai. Vėliau viskas iš lėto keitėsi gerojo pusėn.

Taip paprastai savanoriai atrodė jūos pažvelgus iš viršaus, bet jų dvasioje buvo atgimusi tikroji senovės karžygių dvasia ir pasiryžimas sulaužyti užtvaras, užstojančias Lietuvai laisvę, išsklaidyti debesis, užstojančius saulę. J. Greičiūnas eilėraščių posmais apie juos kalbėjo:

Nerasi tu niekur,
Niekad nerasi,
Ką tau savanoriai
Parnešė basi...

O tautos atgimimo pranašas
poetas Maironis visai tautai priminė:

Lietuvi! Pabučiuok po kojų
Kraujų permirkusią čia žemę.
Uagerb kapus tėvų herojų,
Iš kur ainiai stiprybė semia!
Tai čia baisi, atmintina
Ipyko drama kruvina,
Kokios pasaulis nėra matęs...

Ta drama vyko savanorių laikais,
vyko Miško brolių — partizanų kovose, nors prislopinta
vyksta ir dabar.

Vėliau mes turėjome gražią kariuomenę, bet ne iš jos mes turime semtis stiprybės. Mūsų kovos stiprybės šaltinis yra savanorių, miško brolių ir dabar nenuilstamai, kad ir be kraujo, kovojančių brolių dvasioje ir nenuilstamame pasiryžime. Tokia mintimi tauta priima ir Kalantos auką. Tokia mintimi ir Simas Kudirka likiminiame teisme pasakė okupantui tautos laisvės troškulį ir teisę į laisvę.

Nėra abejonės, kad po tiek patirtos skriaudos iš okupantų, atėjus momentui vėl atgis savanorių dvasia.

Kai kas gal mano, kad tai yra nerealu. Bet ir savanorių laikais

taip galvojančių netrūko. O visgi jie, kad ir basi, laimėjo. Laimėjime ir ateityje, jei visi vienin-gai siekime laisvės, kaip jos siekė savanoriai, o su jais kartu ir visa sąmoningoji tauta.

Kaip valstybės kūrėjų — Nepriklausomybės Akto signatarų, taip ir kūrėjų-savanorių daug buvo netolimos praeities kruvinoose sūkuriuose. Signatarų jau neturime gyvųjų tarpe. Savanorių dar yra pabirusių laisvame pasaulyje, tačiau ir jų gretos metal iš metų retėja. Bet nenusiminkime. Kaip Lietuva kelsis laisvam gyvenimui, ateis nauji kovotojai. Pavyzdžių turime...
P. Venclova

MOTERŲ METAI

Nowy Dziennik tvirtina, kad 1974 metai bus vadinami "moterų metais", nes jos šiemet laimėjo eilę svarbių pozicijų, kurias iki šiol vieni vyrai tvarkė.

Pirmą kartą New Yorke moteris yra šio didžiausio pasaulio miesto viceburmistrė; taip pat moteris yra New Yorko valstijos aukščiausiojo teismo narė. Atstovų Rūmuose Washingtone 18 atstovių yra moterys. Verta priminti, kad JAV yra

vienintelė šalis, kur moterys pirmiausia laimėjo lygias su vyrais teises.

Iš lėtos pusės, moterys laisvosiose profesijose atsilikusios nuo Europos moterų, kur dantistės, gydytojos, advokatės jau sudaro lygų skaičių su vyrais arba skaičiumi vyrus net pralenkia. Bet JAV Senate nėra dar nei vienos moters senatorės. Atstovų Rūmuose atstovių moterų yra tiek, kiek nuosimčių negrų, būtent po 12 nuosimčių. Negrų JAV-bėse yra 12%, kai moterų yra 51%.

Vileišis, atrodo, kiek neramu ir kiek padrika. Seimo organizatoriai nesitikėjo tokio seimo, kokį dabar matė. Laukė atvykstant daugiausia inteligentų ir tikėjosi beveik "akademinių" dienotvarkėn įrašytų klausimų svarstymo; gi dabar iš perpildytos salės kaimiečių akimis žiūrėjo į juos pats gyvenimas su jo bėdomis, lūkesčiais, reikalavimais, atrodo, pasiryžęs veikti ir reikalingas išsiaiškinti, kas darytina. Išskyrus estradoje vieną kitą, daugumas pasijuto stovį prieš sfinką, ir vis tik kiek mįslingą.

Steponas Kairys,
(iš "Tau, Lietuva")

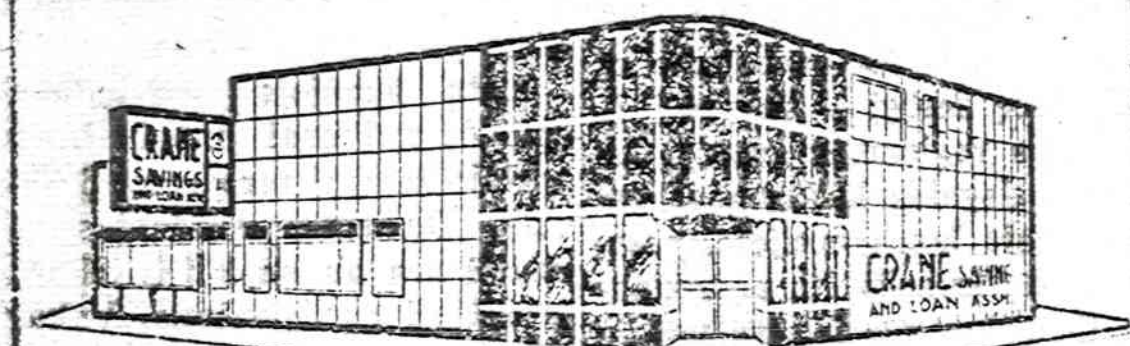
ČIKAGA. — Policijos superintendantas James Rochford pareiškė spaudai, kai netikusi teismų sistema paleidžia sugautus nusikaltėlius ir jie vėl vykdo nusikaltimus. Jis pasakė, kad per metus net 40,000 tokių nusikaltimų įvykdomi paleistų nusikaltėlių. Teismai išmeta į gatves nusikaltėlius greičiau, negu policija gali juos nuo gatvių surankioti, pasakė policijos vadas.

SKAITYK TĄ KITAM PATARK

SKAITYTI DEMOKPATINI

OTENAST "NAUJENOS"

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

17 and Rockwell Street Tel. LATayette 3-1083
NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

7 Mokama 4 metų
certifikatams.
Mažiausia \$5,000
ar daugiau.

6 1/2 mokama 1 metų
certifikatams.
Mažiausia \$1,000
ar daugiau.

5 1/4 % ON INVESTMENT
ACCOUNTS

Taupmenos padėtos į reguliarias taupymo sąskaitas iki mėnesio
10-tos dienos duoda pelno dividendą už visą mėnesį.
DIVIDENDAI MOKAMI KAS 3 MĖNESIAI.

VALANDOS: Pirmadienį, ketvirtadienį, 9:00 ryto — 8:00 vak.;
Antradienį, penktadienį, 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienį, 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadienį už daryta

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGI ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai.
Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

Šiandien prieš 123 m. gimė J. Basanavičius

Dr. Jonas Basanavičius

1851 m. lapkričio 23 gimė Jonas Basanavičius (mirė 1927.II.16)

1904—1905 m. prasidėjo naujas lietuvių tautos istorijos laikotarpis, būtent, jos visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo pasireiškimas jau pačioje Didžiojoje Lietuvoje su jos tautiniu centru

Vilniumi. Dabar atgijo ne tik mokslo draugijos steigimo sumanymai, bet ir buvo įvykdyta tas, apie ką seniai svajota. Basanavičius nebuvo pirmas, kas tą mintį kėlė, bet jis tikrai ją įvykdė ir per 20 metų, ligi savo mirties, neapleido šio savo brangaus idėjinio kūdikio. Lietuvių Mokslo

Draugija buvo įsteigta Vilniuje tais pačiais 1907 m.

M. Biržiška,
(iš "Lietuvių tautos kelias")

Salės estradoje, kur susirinko organizacinio komiteto prezidentas ir narių dalis, jų tarpe J. Basanavičius, P. Vinšinskis, J.

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bend-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (47th year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

STANDARD FEDERAL... FINANCIAL FRIEND OF THE FAMILY

7 1/2% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$5,000 Or More 4 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 7.90%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

7% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 4 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 7.35%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

6 3/4% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 30 Month Maturity
YIELD INCREASES TO 7.08%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

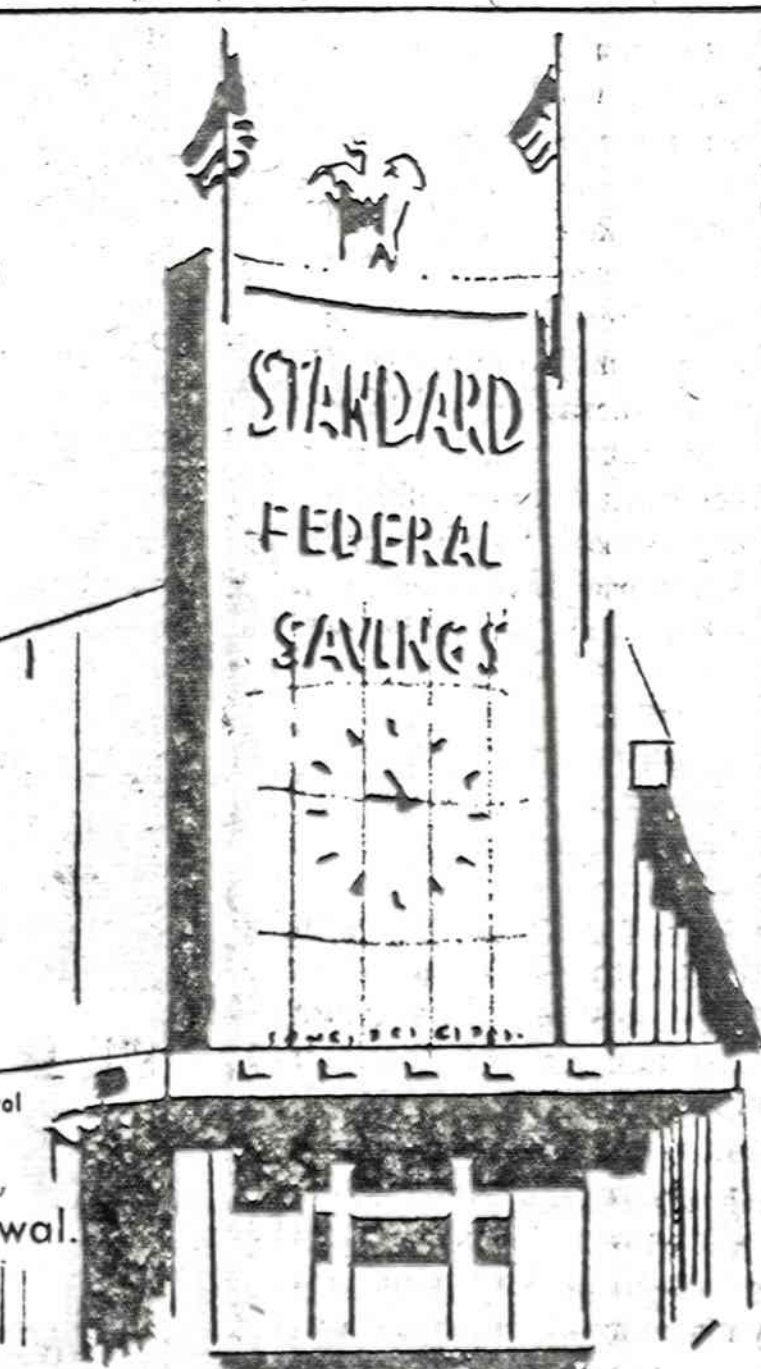
6 1/2% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 1 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 6.81%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

5 3/4% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 90 Day Maturity
YIELD INCREASES TO 6.002%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

5 1/4% PASSBOOK SAVINGS
Interest Paid to Date of Withdrawal
YIELD INCREASES TO 5.39%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

*A substantial interest penalty is required for early withdrawal.

**STANDARD
FEDERAL
SAVINGS**
4192 Archer Avenue (at Sacramento)
Chicago, Illinois 60632 — 847-1140

Celebrating our 65th year
Assets over \$200,000,000
Reserves over \$18,000,000.00

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation

UŽMIRŠTI AR ĮAMŽINTI?

(Lapkričio 23-sios proga)

Lapkričio 23-čią minime nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukaktį. Atkūrimo, nes istorijos būvyje, Mindaugo suvienyta Lietuva turėjo galingą kariuomenę, kuri kartu su Lietuvos (ir Lenkijos) trečiuoju padalinimu, 1795 metais liko išformuota. Lietuvos respublikos prezidentas Antanas Smetona yra pasakęs, jog ne daug tereikia tautos teisė, jeigu ji neparemta tautos kalaviju.

Jau 56-ą kartą Lietuvos kariuomenės atkūrimą minint, kaip Fata Morgana vaidenasi mums sermegėti, klumpėti, išvargę, išsuplėšyti marškinių rankovė ar padalų pasidarytais raiščiais,

kraujuojančias žaizdas aprišusių, žvėlių, senomis bardankomis ir medžiokliniais šautuvais ginkluotų jaunųjų būriai, "auksu pageltusiais tėviškės plotais, sielą dabo sniegėm girždant po kojų, gaivingo vėjo būčiuojami, bežygiuotą ieškoti audrų, pavojų"... Daug jų persautų, sudraskytų, subadytų, sukapotų mirė laukuose, ir tik balti beržo kryželiai ženklinio jų kapus...

Tai prisimenant, skausmo, o kartu ir džiaugsmo jausmai grumiasi mūsų širdyse. Skaudu, svetimybėje, susikaupus kukliai juos prisiminti. Džiugu, nes anuo metu (1918–1920), kai tik patys savo jėgomis pasikliauti galėjome, jokios pagalbos iš niekur

net tikėtis negalėjome, tie jaunuoliai, garbingos mūsų kariuomenės užuomazga, aktinai nepriklausomybės karo žygių dalyviai, kovose su vispusiškai galingesniu priešu, gindami savo tėvynę, kovoję kaip liūtai. Tai buvo savanoriai, vėliau kūrėjais savanoriai įstatymu pavadinti. Paskelbti atsistatantių nepriklausomą Lietuvą neužteko. Ta paskelbimą reikėjo dar apginti... Kartų kartos minės, kaip mūsų savanoriai deklaruoja savo tėvynės laisvę gynę.

Prisimename kai tiems entuziastams savanoriams per lietuviškus kaimus žygiuojant, ne kartą ant tvoros parymės senelis, savo metu caro kariuomenėje tarnavęs, linguodamas savo žilą galvą juos palydėdavo neviltingais žodžiais: — "Dievuli brangus, ką tie vaikeliai, su surudijusiomis berdankomis... prieš tokią didžiosios Rusijos galybę"... Savanorius vedė ryžtas ir tėvynės meilę. Nuo Gardino ligi Baltijos jūros, nuo Dauguvos ligi Vokietijos pasienio savanoriai savo kraują apšlakstė Lietuvos žeme, savo žaizdomis ir gyvybių aukomis įgalino tėvynę iš karo griuvėsių prisikelti ir atsikurti.

Saulių moterų vieneto vadovė, Saulė St. Cecevičienė pagerbdama žuvusius už tautos laisvę, stato raudonų rožių puokštę (Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje).

Foto J. Kasakaiciū

Jų pralieto kraujo, nuovargių, kančių ir pasiaukojimo dėka atsikūrusi tėvynė per 22-jus metus visose gyvenimo srityse galėjo taip gražiai pasireikšti.

Lietuviai mylėjo ir gerbė savo karį — laisvės kovotojus. Reikšdami jiems padėką bei pagarbą, laisvos tėvynės miestuose ir miesteliuose buvo pristatę prasmingų paminklų. Visus paminklus okupuotas nugriovė, sutrypė, su žeme sulygino, išnikino. Jų vietoje okupantai pristatė paminklų mūsų tautos žudikams, žiaurumu pasižymėjusiems naikinant mūsų tautiečius. Geriausių okupanto žiauriausių būdu tėvynėje nužudytų Lietuvos vaikų kapus lankyti bei juos pagerbti ten jokia proga ir niekam neleidžiama. Tad ir šį mišinį švenčiame tik ligi pusės stiebo pakeltomis ir juodu gedulo kaspinu perrištomis vėliavomis.

Kaip augalas be saulės šilumos, šviesos ir drėgmės bei oro augti ir bręsti negali, taip tauta be laisvės laiminga būti negali. Tik dėl to ir mūsų tautos prieauglis okupuotoje tėvynėje yra žymiai sumažėjęs. Tai visais būdais vykdomo genocido išdava.

Daug įvairių kančių abiejų okupacijų metais iškentėję (kalinti, kankinti, šaudyti ir tremti) dabar sunkios amžiaus naštos slėgiami, mūsų karžygiai savanoriai (kareiviai ir karininkai) fiziniai daugumoje jau senę atrodo. Dažnai skaitome spaudoje dėl jų mirties gimimams užuojautos ir nekrologus. Dvasioje, tačiau, jie atrodo išsilaukę nepalūžę, ir didžiuojasi frontuose atliktais žygdarbiais. Daug jų už nuopelnus dekoruoti Vyčio kryžiaus ordinu ir medaliais.

Jie pirmieji 1918 m. Vilniuje stėjo prieš grasinamas ir puldinėjamas Lietuvos Tarybos apsaugon. Jie pirmieji po šimtmečių nelaisvės 1918 m. spalio mėnesį, Vilniuje, sugiedojo mūsų tautos himną. Savanoriai, pirmojo savanorio karininko K. Škirpos vadovaujami, 1919 m. Sausio 1 d. Gedimino pilies bokšte, tuometinėmis sąlygomis, iškilmingai iškėlė mūsų tautinę trispalvę vėliavą. Savanoriai pirmieji išėjo frontan ir narsiai kovodami paaukojo gyvybes (P. Lukšys, A. Juozapavičius, Pr. Eimutis ir daug kitų). Pirmieji Lietuvos kariuomenės pulkai buvo komplektuoti tik iš savanorių. Savanoriai savo kraują mūsų tautos istorijon įrašė patį gražiausią ir garbingiausią lakštą... Už tai jiems be jokių rezervų priklauso visų lietuvių meilė ir pagarbą. Ar teisi šiuo atveju mūsų visuomenė?

Jei pasak dr. J. Adomavičių (Naujienos nr. 237.X.8 d. 74 m. psl. 2) — "visokiems eiliniam žmoguiukščiui", nieku ypatingu nenusipelnusiam nei Lietuvai, nei lietuvių tautai, nesigailime lėšų rengti pagerbtuves, sutikimus, išleistuves, turėtume nors kartą tuos mūsų karžygius prisiminti ir pelnytai viešai juos pagerbti. Savanoriai Lietuvai dar bus reikalingi!

— "Redde quod debes" skaitėme prie nežinomo Kareivio kapo Karo Muziejaus sodelyje (Kaune) aukuro akmenyje iškaltą. Kas užginčys, kad pir-

miesiems savo laisvės kovotojams nesame skolingi?! Naujai statomose (ir jau pastatytose) lietuviškose bažnyčiose, koplyčiose, tautiniuose namuose ir kituose visuomenės leidomis, viešo pobūdžio pastatų sienose (viduj ar iš lauko), turėtume rasti vietos atitinkamo turinio bareljefams, skulptūroms ir pn. Tuo domėtis ne tik mūsų jaunimas ir senimas, bet ir... kitataučiai.

Savanorių gretos sparciai retėja. Palyginti visai nebedaug jų bėra likę. "tremties" būklei užsitęsęs, galime sulaukti (ir tai tik jaunesnieji) dienos, kada paskutinį Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės kovų dalyvį, kūrėją-savanorį pakasime po svetimos žemės velėna.

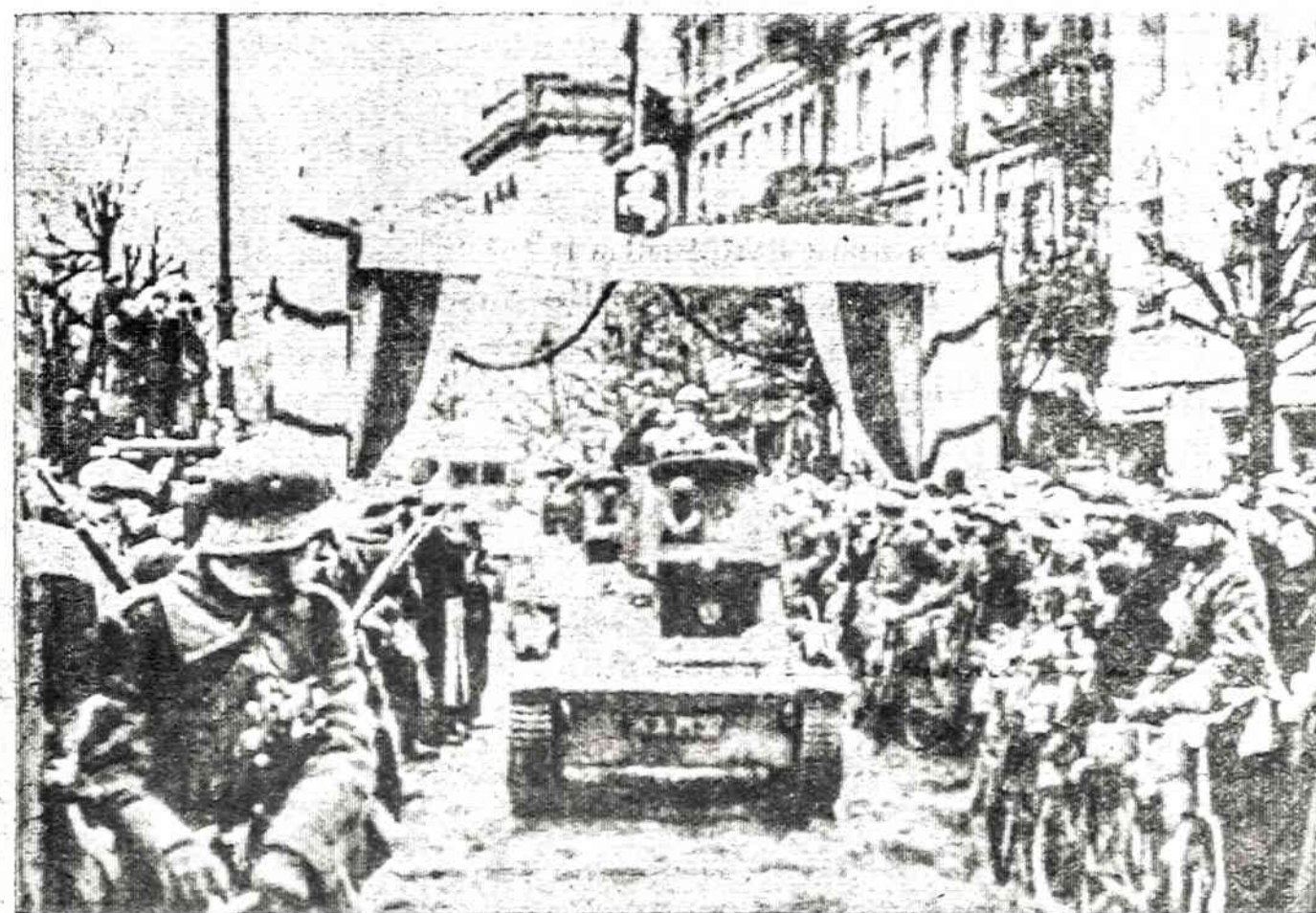
Tiesa, yra lietuvių patriotų, besisielojančių mūsų tautos atei-

timi, jos istorija, siūlančių čia kalbamu reikalu susirūpinti. Jie primena, kad turime ir Vyčio kryžiaus ordino kavaliery, ir karo invalidų, kurių tautai atlikti darbai yra tas dvasinių ir materialinių gėrybių kapitalas, kurio procentais mintame mes ir mūsų palikuonys. Siūloma surašyti kiekvieno dar gyvo esančio savanorio laisvės kovų meto atsiminimus, individualiai ir grupėmis nufotografuoti juos ir išleisti atskira knyga. Tas žymiai patarnautų mūsų istorikams, rašysiantiems apie mūsų savanorius veikala. Toks gerai parašytas ir gražiai išleistas veikalas labai ir labai mums praverstų. Tai rimtas ir nesunkiai įvykdytinas pasiūlymas. Patys susenę ir ligoti kūrėjai-savanoriai ne visi gali tokį darbą atlikti.

Jie gerai valdė ginklą, bet negalima reikalausti, kad jie visi ir plunksną gerai valdytų. Ne visi jie yra gerai raštingi. Jiems reikalinga pagalba.

Šiuo darbu, manding, turėtų susirūpinti Lietuvių bendruomenės organai. Bendruomenė taipgi galėtų imtis iniciatyvos suaukti visų laisvajame pasaulyje dar tebegyvenančių kūrėjų-savanorių kongresą, kuriame dalyvautų savanorių giminės, artimieji ir prijuočiantieji geros valios lietuviai, ypač jaunimas. Programa ir darbai praktiškai galėtų būti labai naudingi ir Lietuvos laisvės bylai ir patriotizmo ištautėjantiuose lietuviuose sustiprinimui. Tiesa, kūrėjai-savanoriai yra susiorganizavę. Gal kas prikištų, jog tuos reikalus turėtų atlikti jų organizacijų vykdomieji organai. Būtų galima tam pritarti, jeigu nežinotume, jog ir valdybose ir amžiumi ir sveikatingumu bei sugebėjimais yra tie patys kūrėjai-savanoriai, kurių energija, iniciatyva, pajėgumas tokius darbus atlikti, kaip gyvenimas rodo, jau yra išsekę. Be iniciatyvos ir be pagalbos savanoriai vieni nieko neįveiks, kaip ir iki šiol nepadarė.

1919–1920 metais kūrėjai-savanoriai gyveno savo tautai ir be jokių rezervų jai aukojosi. Savo tautai laisvę iškovoti — buvo aukščiausias tikslas! Užmiršti juos, būtų nepatriotiška. Kūrėjų - savanorių atminimą įamžinti — mūsų — tautiečių garbės reikalas.

ILGIAUSIAI IŠLIEKANTI DOVANA!

Kalėdų dovanoms išleidžiama daug pinigų mažaverčiams daiktams, o kodėl nepasirinkti niekada savo vertės neprarandančių dovanų?

- LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 38 tomų (šios dienos vertė apie 600.00) parduodama tik už \$299.00
- VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomų (šios dienos vertė apie \$60.00) parduodama tik už \$25.00
- MŪSŲ LIETUVA, 4 tomų (šios dienos vertė \$100.00) parduodama tik už \$42.00
- ENCYCLOPEDIA LITUANICA (Lituaništinė Enciklopedija anglų kalba), 6 tomų (šios dienos vertė \$200.00) parduodama tik už \$120.00

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

395 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, U. S. A. Telefonai: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIEŖOSE" su DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

- Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
- Minkštais viršeliais tik \$2.00
- Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURŲ ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpuodžiui. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsisiuntus čekį arba money order.

NAUJIEŖOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

Socialinės apdraudos neužtenka pragyvenimui. Chicago's Savings bendrovės mokamus aukštus nuomimčius pridėjus prie Social Security, jau galima ramiau senatvės laukti ir gyvenimu džiaugtis. Chicago Savings moka 5.25% už paprastose sąskaitose laikomas santaupas, ir duoda 7.5% už sertifikatuose laikomus pinigus.

Šį metą Chicago Taupymo bendrovė švenčia savo Aukštinį Jubiliejų. Laimingiesiems duoda kelionę į Havajų salas, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių dovanų. Atsilankykite.

CHICAGO

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŖOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuomimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2% PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

36 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyt.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Naujas paminklas poetei

Jeigu Salomėja Nėris būtų gyvenusi, tai praėjusią savaitę ji būtų minėjusi savo 70 metų sukaktį. Ji gimė 1904 metų lapkričio 17 dieną. Bet ji gyveno labai trumpai, vos 40 metų. Ji mirė eidama 41-mus metus, bet jai dar trūko keturių mėnesių iki 41 metų.

Praėjusią savaitę okupuotoje Lietuvoje poetei buvo pastatytas dar vienas paminklas. Jis pastatytas Vilniuje, prieš Salomėjos Nėries vardo vidurinę mokyklą. Visą savaitę spaudoje eina poetę liečiantieji straipsniai ir atsiminimai, o Kaune ant josios kapo padėtos puokštės gėlių. Vilniuje buvo surušta akademija, kurioje buvo pakviesti ne tik lietuviai, bet ir kaimyninės valstybės komunistinę santvarką garbinantieji poetai.

Įdomiausias atsiminimas parašė Edvardas Mieželis, pasakodamas apie poetę, dėsčiusią vokiečių kalbą Lazdijų gimnazijoje. Tuo metu Nėris jau buvo pradėjusi "keisti gaires". Ji jau buvo išleidusi "Diemedžių žydėsiu", Vienoje pasiryžusi "studijuoti Marksą", pradėjusi ruošti "Per lūžtantį ledą", bet nepajėgusi atskirti pačių pagrindinių visuomeninio gyvenimo srovių ir, beedama per lūžtantį ledą, sušlapo kojas. Nėris buvo didžiausioji Lietuvos lyrikė. Iki jos ir po jos niekas nepajėgė taip lengvai, gražiai ir grakščiai paliesti bet kurį lietuviško gyvenimo ir lietuvių sielos klausimą. Ji palietė, sučiulbėjo ir nubangavo tolyn.

Kaip Lietuvos, taip ir lietuvių tautos svarbiausius klausimus ji tik palietė, bet giliau jų nepastudijavo. Ji jautė neteisę ir netvarką, bet ji nežinojo, kaip siekti tvarkos. Noras siekti laisvės galimai didesniai lietuvių skaičiui gerbūvio ir teisingesnės santvarkos ją nuvedė į didžiausių laisvės priešių eiles. Ji nužingsniavo lietuviams kenksmingais keliais, bet išvaizdavo žingsniuojanti pačiu teisingiausiu keliu.

Vietoj dainos laisvei ir drąsinančio žodžio kovotojui, ji parašė poemą Stalinui ir Maskvoje pati tą poemą pačiam žiauriausiam diktatoriui skaitė. Lietuviai šimtmečius kovoję prieš karą pirmąją priespaudą o Nėris dainavo Stalinui, dar stipresniais pančiais supančiojusi lietuvių tautą.

Antrojo Pasaulinio Karo pabaigoje Ameriką buvo pasiekusios žinios, kad lietuvių tautos lyrikė, pagyvenusi Maskvoje ir Ufoje, buvo pradėjusi abejoti pasirinktu keliu. Vienas įtakingas visuomenės veikėjas net tvir-

MISTERIJA, KURIĄ REIKIA IŠAIŠKINTI

P. STRAVINSKAS

Simui Kudirkai, išlaisvin- tam iš bolševikų kalėjimo, ga- nus Sovietų valdžios leidimą išvykti su šeima, t. y. — su žmona, 13-kos metų dukra, 8- nių metų sūnum ir su motina į Ameriką, ALTas visų Ame- rikos lietuvių vardu pakviė, jį su visa šeima atvykti į Chi- cagą, didžiausią Amerikos lie- tuvių koloniją, vadinamą Ame- rikos lietuvių sostinę.

Simas Kudirka su tuo sutiko, ir ALTas visai jo šeimai nu- pirkė bilietus lėktuvo kelionei iš Maskvos į Chicago.

Chicagos lietuviai, sužinoję tai, buvo ALTui labai dėkin- gi. Jie rengėsi Simą Kudirką, kaip didžiai laukiamą svečią, sutikti ir gražiai jį priimti. Jie laukė Simo Kudirkos nekant- riškai, skaičiuodami dienas ir valandas, kadangi jis į šią

tinę, kad ji gyvenimo pabaigoje savo artimiesiems pa- sakojusi apie nusivylimą pasirinktu keliu. Ji galėjosi, bet nei Maskvoje, nei Altvie negalėjusi aiškiai prašnek- ti, nes nuo okupanto priklausiusi. Jeigu poetė jautė, kad buvo pasirinkusi ne tą kelią, tai to savo jausmo ji neišdėstė ir neapdairavo. Poetas Putinas pajėgė tai pa- daryti, bet Salomėja Nėris nesugebėjo. Bent iki šio

meto to josios galiosio nematyti. Tuo tarpu kiekvieną metų okupanto ir jo tarnų skel- biami atsiminimai pasakoja, kad ji vis dėlto glaudžiai su rusais dirbo. Šios sukakties proga paskelbtos foto- grafijos rodo, kad ji partizanų ir sovietinių karių foto- grafijose sėdėjo tarp Sniečkaus ir Paleckio. Janina Narkevičiūtė, prie Rokiškio Geručiuose gimusi, bet Kė- dainiuose ir Kaune komunistinę propagandą variusi, pa- rašė atsiminimus, kuriuose Salomėją Nėrį pavadino "Poete — kovotoja". Nusipelnusios veikėjos vardą ga- vusi Narkevičiūtė aprašinėja savo susitikimus su Nė- rimi.

Narkevičiūtė nepasakoja, kaip ji buvo pasiūsta par- tizanauti ir vokiečių okupuotą Lietuvą ir, nacio nesuti- kus, bet, nemokėdama vartoti ginklų, pati žiauriai su- sižeidė, buvo išgabenta į Maskvą, bet aprašinėja, kaip 1944 metais, gulint jai Maskvos ligoninėje, lankydamas ją poetė ir kaip jiedvi klausėsi Maskvoje kanolių praneši- mo apie išgriauto Minsko paėmimą. Ji pasakoja, kaip Nėris, ji pati ir Liūdas Gira ruošė "Komsomolskai Prav- dai" pranešimą apie Vilniaus paėmimą. Bet manome, kad skaitytojams bus įdomiausia josios aprašyta pas- kutinė Nėries kelionė į Maskvą. Ji šitaip rašo:

"Gegužės mėnesio antrojoje pusėje poetę par- bloškė netikėta sunki liga. Maždaug prieš mėnesį man teko su Salomėja Nėrimi grįžti iš Maskvos vie- name traukinio kupe. Ji vis skundėsi, kad trūksta oro, ir prašė neuždaryti vagono lango. Skaitėme S. Jeseniną: pasirodė, kad jo kūryba žavimės abi. Sa- lomėja Nėris miegojo gana ramiai. Tačiau ir rytą atrodė išvargusi, nepailsėjusi. Tada netgi nenujau- tėtė, kad likimas mūsų poetei bus toks negailestin- gas. Gražiausiu vasaros žydėjimu — 1945 m. liepos 7 d. — Salomėja Nėris mirė". (Tiesa, 1974 m. lapkr. 14 d., 2 psl.).

Jeigu mūsų tautos lyrikė, važiuodama iš Maskvos, žavėjosi Jeseninu, tai intelektualinėje josios struktūroje turėjo būti tuščių plyšių. Jeseninas, kaip žinome, protes- tuodamas prieš bolševikų prievartą, persipiovė rankos gyslą ir besiveržiančiu krauju parašė paskutinį neviltes ir protesto eilėraštį. Jeigu Nėris, be poezijos, būtų su- sipažinęsi su rusų tautos laisvės kovomis ir Jesenino draugų likimu, tai poemos Stalinui tikrai ji būtų ne- rašiusi.

Amerikos lietuvių sostinę at- vyks, kada jo lėktuvas nusi- leis Chicagos aerodrome.

"Simas Kudirka jau Mask- voje. Simas Kudirka jau iš- skrenda iš Maskvos. Simas Kudirka jau Frankfurte. Toks ir toks lėktuvas jau pakilo iš Frankfurto ir išskrido Ameri- kos link. Simas Kudirka jau pasiekė Amerikos krantą, ir lėktuvas su juo nusileido New Yorko aerodrome".

Taip, Amerikos lietuviai, ypač gi chikagiečiai, per spau- dą ir per radiją buvo infor- muojami apie Simo Kudirkas atskridimą į Chicago, kur jis, kaip sakiau, visų mūsų buvo laukiamas, kaip didžiausias svečias.

Bet staiga informacijos nu- trūko. Dingo mūsų Simas su šeima, išlipęs iš lėktuvo New Yorko aerodrome, lyg būtų kur į šulinį įkritęs...

Kas atsitiko? Kur dingo mūsų didelis svečias, skridęs į Chicago, dargi ALT'o jam nu- pirktais bilietais, rodos, geru, audrų nebujančių, saugiu Ame- rikos lėktuvu? Taip klausinė- ju mūsų chikagiečiai vienas ki- tą, traukdamiesi pečiais ir stebėdamiesi svečio "nudin- gimo be žinios", nepasiekus jo nekantriai laukiančių ir jį gražiai priimti pasiruošusių šeiminkų namų slenkčio.

Niekas mūsų nedrįso prieis- ti minties, kad S. Kudirka, pri- ėmęs chikagiečių pakvietimą atvykti pas juos netgi ir apmo- kėtas stambia dolerių suma lėktuvo kelione į Maskvos į Chicago, ALT'o pinigais, ims ir chikagiečius prigaus — me- tės tiesų kelią į Chicago, pa- suks kur į šalį ir, chikagiečiams nieko nepranešęs, jų neįspėjęs ir neatsiprašęs, sustos kur pas savo kitus draugus, neduoda- mas nei savo adreso...

Ne, ne, to mūsų Simas, do- ras lietuvis ir išauklėtas žmo- gas negalėjo padaryti. Tai būtų chikagiečių, ypač gi jį kvietusio ir jam lėktuvo bilie- tus nupirkusio ALT'o didžiau- sias įžeidimas. Tokia buvo mūsų chikagiečių nuomonė, toks stiprus įsitikinimas.

Tai kas gi suklaidino Simą Kudirką, skridusį iš Maskvos į Chicago, pas jį kvietusius ir jį gražiai sutikti bei priimti pasiruošusius Chicagos lie- tuvius? Kas atkrito jį nuo Chi- cagos, nutraukdamas jo skri- dimą tiesiu keliu ir pasukda- mas jį kelione kita kryptimi, apgaubdamas jį paslaptingais rūkais? Tai mįslė net miste- rija, kurią reikia išaiškinti.

"NAUJIENOS" KIEKVIEŠO LIETUVIO DRAUGAS IR BŪČIULIS

FANATIŠKAS LIETUVIŲ KONGRESO NUVERTINIMAS

"Draugo" laisvų skyriuje bandoma įrodyti, kad Lietu- vių Kongresas, rengtas ALTos, neatsiekė tikslo. Aš, kaip tik atvirkščiai, susidariau įspūdį, irgi iš spaudos, žinoma, ne vien iš "Draugo", "Darbinin- ko" arba žurnalo "Į Laisvę", kurie nesiliauja niekinę ALTą, kad Kongresas buvo labai dar- bingas, gausus atstovais ir sve- čiais.

Ne vien tik liaupsinta vieni kitus, buvo rimtų pranešimų, bei paskaitų, padiskutuota ateities gairės, — ko gi daugiau galima reikalauti? Kongreso negalima kaltinti, kad jis ne- padarė nuolaidų keletui fron- tininkų, esančių LB vadovybė- je. Man atrodo keistas išsirei- kimas, kad Kongresas buvo surežisuotas. Norėčiau paklaus- ti, ar frontininkų suvažiavi- mai yra nesurežisuoti? Suva- žiavę vieni kitus nepasiseiki- na, ir ar neišpila daug liaupsin- ančių kalbų, o po to surengia bendrą vakarienę, ar tas irgi nėra iš tuščio į tuščią pilstymas? Kam kaltinti vienašališkai, fa- natiškai ALTą?

Dar vienas nerimtas užmeti- mas į ALTos neatstovaujama visų lietuvių, bet tik kaikiurės organizacijų. Man atrodo, kad VLIKą ir ALTą remia dau- guma lietuvių ir lietuviškų or- ganizacijų, — žinoma, išsky- rus frontininkus. Toliau, išsireiškimas, kad ALTas nedraugiškai atstumia nuo veikimo veikliąsias LB jėgas, man atrodo, kad yra prie- šingai. Atstumia, nes per jė- gą LB lizdas susisukę frontin- kinkai dirba ardomąjį darbą lietuviškoje veikloje. Kam dubliuoti politinę veiklą su ALTu? Tuo tarpu ALTas su- spēja tą visa atlikti, prie da- bartinės tarptautinės padėties daugiau ir negalima reiklau- ti, nes ALTe dirbą žmonės irgi turi patyrimo politinėje veik- loje. Kas ne ko, pasitaiko ret- karčiais ir klaidų, o kas jų ne- daro? Tur būt kas nieko ne- dirba.

Kas gali garantuoti, kad pa- naikinus ALTą, įjungus į LB ir perdavus politinį veikimą į kelių frontininkų rankas, vis- kas eis gerai be klaidų. Bent šiuo metu, atrodo, nieko ypa- tingo negalima staiga nuveik- ti, tik palaikyti tarptautinę plotmę Lietuvos vardą gyvą ir stengtis remti lietuvišką spau- dą, mūsų lietuvišką skautiją, chorų ir tautinių šokių grupes bei lituanistines vargo mo- kyklas.

Mes kiekvienas turime skir- tingą būdą bei pažiūras, bet kuomet prieiname prie fanati- zmo, jau tada labai blogai. Dauguma lietuvių jokių būdų neeis mažai frontininkų gru- pėi toliau kalbėti visų lietuvių vardu ir duoti nurodymus su- lig savo pažiūros.

Zinokite, kad yra daug lie- tuvių visai kitokių įsitikinimų. Pabaigai noriu paprašyti, kad nustotume toliau be rei- kalo kaltinti ALTą. Dursys yra atdaros, geros valios organiza- cijos yra laukiamos įsijun- giant į ALTą ir VLIKą pozity- viam darbui.

Nesilpininkim jų abiejų vei- kimo, bet stiprinkim, o ypač savais ištekliais, nes abiejų iž- dai yra apytūli. Tad, daugiau geros valios ir skaldymasis išnyks kaip ir ne- buvęs. Suvalkiėtis

Kur kriminalistai nuteisiami mirtimi

Farmington, Utah — Už trijų žmonių kankinimą ir nužudymą Ogden mieste, Utah valstijoje, du piktadariai — Dale Pierre, 21 metų, ir William Andrews, 19, distrikto teisme nubausti mirties bausme su teise pasirinkti, ar "nori" būti nušauti ar pakarti. Nubaudimas mirties bausme yra pirmas po to kai ši valstija mirties bausmę grąžino.

Tiedu piktadariai apiplėšimo tikslais nukankino Sherry Ans- ley, 18, Stanley Walker, 20, ir Mrs. Byron Naisbitt, 52 metų amžiaus. Policijos turimomis žiniomis žudikai prieš nušauda- mi tiems trims žmonėms supylė į gerkles skystimą, vartojamą kanalizacijos vamzdžiams valy- ti.

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai svariai ir tvarkingai už- laikyti, kaip šiam vaizdelyje parody- ta: išimti visas butelėles ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su- maišymas gali būti fatališkas. Patik- rinti, kokių vaistų trūksta ir juos pa- pildyti, kad būtų bet kokiam neti- kėtumui pasiruošęs.

Įspūdžiai ir pastabos iš anapus geležinės uždangos

6

Pats miesto centras yra pilkas, aptru- pėjęs, susenęs. Kaip ir visur kitur, įsiai- nėra taisomas. Iš parodos parko aukštu- nių žvelgiant, teko visdėlto matyti keletą aukštesnių naujų pastatų. Tai ir viskas...

Nel... Erfurtas turi muziejus, knyg- nus, kurių nelankėme, ir pagarsėjusių ke- lių aukštų didelį viešbutį, tiesiog istorinį. Įsiai randasi priešais geležinkelio stotį, prie aikštės. Žymus tuo, kad iš trečiamės aukštės esančio balkono savo laiku rodėsi žmonėms visos Vokietijos kaizeris, pra- šmatnias kalbas sakė Vokios komunistų partijos steigėjas, vadas Ernest Thael- mann, trečiojo reicho fiureris Hitleris, so- cialistinės ir "demokratinės" respublikos vadas Ulbrichtas ir Vakarų Vokietijos kancleris Brandtas.

Esa, kancleriui Brandtui kalbant, klausėsi iš miesto ir apylinkės kolchozų pri- sirinkusios žmonių minios. Sausakimšai buvo užtvindytos gatvės, o prie viešbučio esanti aikštė — kietai prisigrūdusi. Zmo- nės kėlė tokias ovacijas, jog buvo pavo- jaus, kad tos ovacijos baigtis demonstra- cijomis ir riaušėmis. Milicija ir kariuome- nė, tvarkos dabotojai, ne juokais buvo su- sirūpinę.

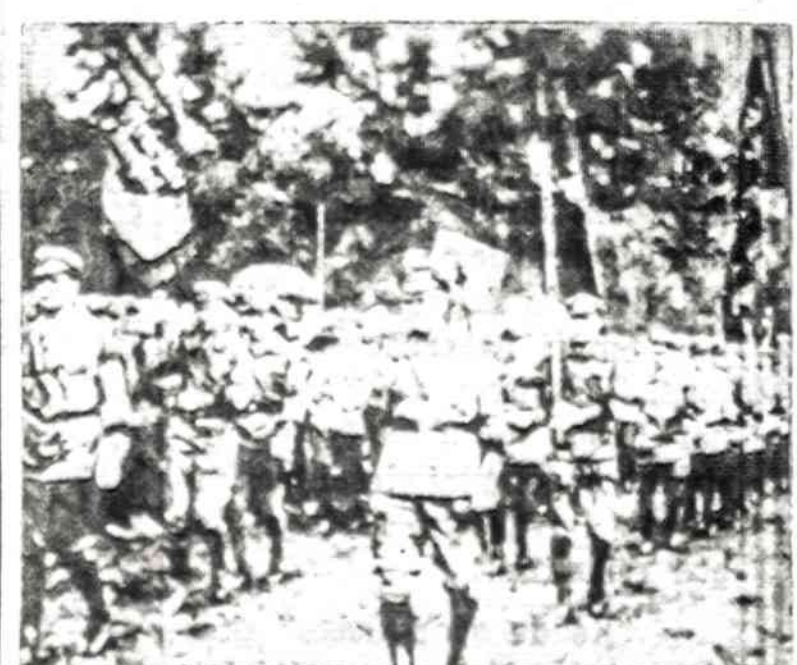
Visa tai pasakojančiam vokiečiui tiek tesakiau:

Na, ir kas, jei būtų iškilusios riaušės? Tokių riaušių ir net tikrų sukilimų jau tu- rėjo Vokietija, Lenkija, Lietuva, Čekija, Vengrija, Gruzija, Ukraina ir kitos rusų okupuotos tautos. Išitos tautos, kaip ka- rėlių, Krymo totorių, pavolgė vokiečių buvo sunaikintos, išblaškytos Sibiro tai- gose. Išiti kaimai Stalino buvo lėktuvais ir patrankomis, juos apsupus, su žeme su- maišyti, kartų su visais gyventojais. Mi- lijonais tapo koncentracijos stovyklose nukankinti, o ir dabar tebekankinami. Lietuvoje, pavyzdžiui, žmonės net dagi- nosi! Ir kas iš to?... Pasaulis buvo ir pa- liko aklas ir kurčias...

BUCHENWALD

Tarp Erfurto ir Weimaro galima rasti naujųjų laikų istorijos trupinį — Buchen- waldo koncentracijos lagerį. Jį įsteigė Hil- leris 1933 metais pamėgdžiodamas rusi- kuosius. Leninas juos pirmasis ėmė steig- ti Rusijoje. Hitleris tik mokėsi to "meno", kurį Leninas — Stalinas senokai jau prak- tikavo. Ir kokia gyvenimo ironija: vieni iš kitų pasimokę, žudė žmones. Leninas kacetuose pradėjo žudyti komunizmo prie- šus, Hitleris gi — komunistus.

Buchenwaldo kacetė Vokios komunis- tų partijos vadas, jos steigėjas Ernst Thael- mann, 1944 m. galą gavo, būk tai pastaro- jo karo metu bombarduojant Buchenwal- dą ("Das Volk", 1974. 8. 17 d.).

Pav. 2. Komunistų partijos smogiameji daliniai, E. Thaelmann vadovaujant, žygiuoja į Berlyną 1927 m. birželio mėn. 3 d. ("Das Volk", 1974. 8. 17).

E. Thaelmann, kartu su 200 Vokios ko- munistų partijos vadukais, 1925 m. rugsė- jo mėn. 27 d. priėmė nutarimą įstoti į tarptautinį komunistų internacioną ir suorganizuoti Vokietijoje raudonųjų ka- riuomenės dalinius — smogikus, pavadi- nus juos "Raudonųjų fronto kovotojų vie- nybės" vardu (RFBund).

Gi 1927 m. birželio mėn. 3 d. jau jie žy- giavo pilnoje raudonųjų smogikų unifor- moje Berlyno link, vadovaujant E. Thael- manui (Pav. 1). Komunistų partijos or- ganas "Thueringer Volksblatt" tada rašė "Jinai (Bund), valandai atėjus, paseks komunistų partijos šauksmą ir partijos vė- liava nešina įsijungs į kovą... Tai gi, kaip matome, daugelį metų prieš naciams

perimant valdžią Vokietijoje, komunistai jau turėjo savo smogiamuosius dalinius. Naciai tik mokėsi iš komunistų veikimo. Pastarajam karui pasibaigus, rusams okupavus geroką Vokios dalį, komunistai žiauriai kersėjo naciams ir visiems kitiems, kas su jais nėjo — "kas ne su mumis, tas prieš mus!" Buchenwaldo kacetė kamin- as, kaip kokio fabriko, rūko dar daugelį metų ir karui pasibaigus. Tūkstančiai kaltų ir nekaltų žmonių iškėlė dūmais pro kaceto kamina. Taip buvo atsikersyta. Taip jau yra "cielam sviete": kieno galia, to ir teisė.

Šiandien Buchenwaldo kacetą pavers- tas turizmo vieta, atviras lankytojams. Tai istorinis įvykių muziejus, kad ir vie- našališkai atvaizduotas. Mes nesilankėme jame. Kadaiše Bavarijoje ties Miunchenu, buvusį Dachau kacetą pažinau, tad Bu- chenwalde jau nebeužėjau lankyti.

KARL MARX STADT (MIESTAS)

Keista, kad Rytų Vokios komunistinė administracija sostinėi steigti buvo pasi- rinkusi ne Weimarą bei Erfurtą, bet Chemnitą, dabartinį Karl Marx Stadtą. Kai visa Rytų Vokietija yra pajudus ir apšepus, niekieno netaisoma, tai buvusiam Chemnitze miestui buvo padaryta išimtis: įsiai tapo iš pagrindų atstatytas komunis- tinio metodo — blokiniiais namais, išgra- žintas Markso — Lenino paminklais, ko- munizmo — socializmo šūkais, manant, kad Berlyne sostinės įstaigoms kurtis ali-

antų nebus leista. Tačiau Vakarų alian- tams (amerikiečiams, anglams ir prancū- zams) tylin, rusams padedant Rytų Vo- kios komunistinė sostinė tapo įkurta Rytų Berlyne. Dabartinis Karl Marx Stadt te- pasiliko mokslinių tyrinėjimų centru.

Pastaru laiku rusai visus išvežtus vo- kiečių mokslininkus bei specialistus, ku- rie dar gyvi buvo, grąžino Vokietijon, ap- gyvendindami juos Karl Marx Stadte, kad jie galėtų sekingiau spręsti mokslinius uždavinius, ypačai technikos srityje. Esa vienas kitas ir okupuotos Lietuvos mokslin- kinkas bei specialistas yra kartais susipa- žinti, pasimokyti. Bėda tik, jog tie vokie- čių mokslininkai yra jau pasenę ir atsilik- eji: būdami užgrūsti Sibiro bei Uralo ka- nuose, degradavosi savo specialybėse ir ne ką tegali nuveikti. Jaunieji mokslininkai — nekaip paruošti. Antra vertus, tyrinė- jimo centro sabdžiu galima laikyti ir tai, kad visus išradimus bei patentus tuojau rusai pasiima savo globon, išsigabendami į Maskvą. Kas svarbiausia, jog tais išra- dimais Rytų Vokietija negali pasinaudoti — Maskva neleidžia.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
NAUJIENAS

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2558 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 8-3 val.
ir sešadieniais tiktai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2434 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį, nuo 9-12 val. vak.
šeštadienį, nuo 10-12 val. vak.
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai.
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 8-5084

3 easy ways to get the Zip Codes of people you write to:

- 1 When you receive a letter, note the Zip in the return address and add it to your address book.
- 2 Call your local Post Office or see their National Zip Directory.
- 3 Local Zips can be found on the Zip Map in the business pages of your phone book.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

KARALIAUČIAUS UNIVERSITETO SUKAKTIS (1544 - 1974)

(Tęsinys)

Laikui bėgant pietistai savo uždaruose susirinkimuose ne likusio pasaulio ir emė juose dvasiniai skursti. Prie šio posūkio į siaurą uždaramą prisidėjo kiti veiksniai. Iš Prancūzijos emė sklisti Apšvietos idėjos, kurios pasiekė XVIII am. viduryje Prūsijos karalystę. Jų įtakoje visus gyvenimo reiškinius imta aiškinti gamtos mokslų šviesoje, negalėtinai kritikuotos tos Biblijos vietos, kurių tvirtinimai prieštaravo mokslui. Savo keliu Apšvietos filosofai emė kritikuoti visas Bažnyčias, bet ypačingai kataligų, kad remia karus, žiaurūs despotus, vergiją, baudžiavą ir net liaudies tamsumą.

Pietistai, net jų žymiausi atstovai, nebuvo pasiruošę moksliniam atremti tokius teigimus ir kaltinimus. Jie pasuko priešinga kryptimi — nusistatė prieš mokslą, kaip tikėjimo griovėją. Tą savo nusistatymą jie skleidė liaudyje, kas atnešė labai liūdnas pasekmes. XIX am., kuomet visoje Europoje

ir net Rusijoje mokslas žengė dideliais žingsniais, Mažonoje Lietuvoje iš lietuvininkų teišėjo neskaitlingas skaicius mokytų žmonių. Tuo atžvilgiu, Didž. Lietuvos protestantai, ypač reformatai, toli pralenkė mažlietuvius.

Tai buvo pirmas smūgis Prūsų lietuvių dvasiniame ir kultūriname gyvenime. Netrukus atėjo kiti. Jau į galą XVIII am. Karaliaučiaus u-tą užvaldė Apšvietos mokslas, kuris pradžioje, nebuvo prieinamas liaudžiai, nes jo supratimui buvo reikalingas mažiausiai vidurinis išsilavinimas. Tačiau, panašiai kaip pietizmas praminė savo kelią į laudį ir menamai padarė protestantizmą suprantamu jausmų kalba, taip panašiai Apšvietos filosofija pagimdė romantizmą, kuris nešė liaudžiai tas pačias idėjas jai suprantamoje kalboje.

Apšvietos filosofija skelbė, kad žmogus yra ne Dievo, bet gamtos kūrinys. Skirtinga gamta sukuria skirtingus žmones, kas sudarė skirtingas tautas ir įvairias rases. Jie atmetė pirmą žmogaus nuodėmę ir skelbė, kad žmogus savo prigimtyje yra geras, tik žmogaus pavergimas padarė jį blogu. Krikščionybė, anot Apšvietos filosofų, paverė žmogų dvasiniais ir visą laiką tarnavo karaliams ir paverė juos luomams.

Liaudyje dar buvo išlikę senos religijos įsitikinimai, samprotavimai ir tradicijos. Senovės lietuvių religija, kaip ir kitų pagonių tautų, rėmėsi gamtos jėgų garbinimu, kas pilnai atitiko Apšvietos skelbiamą pažiūrą, kad gamtos jėgos apsprendžia žmogaus gyvenimą ir likimą. Toliau išlaikytose liaudies pasakose ir mituose dažniausiai buvo pasakojama apie laimingą praeitį, kurioje gyveno jų praboliai, nepažinę vargo, karų ir vergijos. Išlikusios liaudies dainos savo nuosirumu ir jausmų kilnumu turėjo liudyti apie protėvių žmoniškumą, kas tariau patvirtindavo Apšvietos filosofų skelbiamą pirmą žmogaus gerumą.

Apšvietos pagimdytas romantizmas skelbė tautų išsilavinimą iš priespaudos ir pavergimo. Išlaisvintos tautos turėjo atkurti savo pagonišką praeitį, tradicijas ir papročius. Taip gimė nacionalizmas, kuris paneigė Kristų, kaip žmogaus laisvės ir žmoniškumo šaltinį, bet sėmė savo dvasinės jėgos iš tautos pagoniškios praeities, romantizmo iškelto iš šlovės ir kilnumo viršūnės.

Karaliaučiaus u-tė XIX am. įsiviešpatavo romantizmo dvasia, kuri nustelbė reformacijos idėjas ir dvasią. Dabar į kryžiuočių ordiną imta žiūrėti, kaip į vokiečių tautos didvyrius, kurie skynė visai vokiečių tautai kelią į Rytus. Drangnach Osten, tapo dienos šūkiu. Pavergtoms tautoms, kaip kryžiuočių laikais, buvo atimta savarankiškumo teisė. Pradėta sistematinga lietuvių, mozūrių ir kitų germanizacija, pavertojant tam tikslui mokyklą ir bažnyčią. Šią nutautinimo po-

V. KAROSAS

INŽINIERIŲ SUVAŽIAVIMAS

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos dviliktasis suvažiavimas įvyks Chicagoje, lapkričio 28 — gruodžio 1 d. d. Posėdžiai, paskaitos, simpoziumai ir specialieji darbų paroda vyks Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 S. Kedzie Ave. Šis suvažiavimas kaip paprastai, bus naudingas ir plačiai visuomenei, nes programoje įtraukta daug populiarių paskaitų, idomių visiems. Taip pat specialieji architektūrinė — inžinerinė paroda visuomenei nemazai sudomins. Pagaliau, suvažiavimo proga rengiamame Sabre Room, 8900 W. 95th Street, bankete kiekvienas galės nuotaikingai praleisti laiką, susitikti su iš kitų vietovių atvykusiais draugais ar pažįstamais.

Ketvirtadienį — lapkričio 28 d. po registracijos ir įvairių komisių sudarymo, 12 val. bus parodos atidarymas. Parodos koordinatorius yra arch. Petras Bulika. Nuo 14 val. iki 16 val. vyks suvažiavimo iškilmingasis posėdis. Pirmininkaus inž. J. Stankus, kalbės Gen. Konsulė J. Daužvardienė, dr. P. Mažeika, inž. R. Kudušis. Po to vyks simpoziumas — "Išviejų profesinės organizacijos maksimalinio naudingumo modelis". Simpoziume

litiką tepristabdė Vokietijoje iškilę demokratiniai sąjūdžiai. Vėliau nacionalizmas kovojė prieš demokratiją perėjo į fašizmą ir nacizmą, kaip kraštutinę ir galutinę nacionalizmo išsivystymo formą, kuri atskleidė pagonizmą visame jo nuogume. Per Kristaus neigimą buvo įrodyta, kad Kristus buvo ir yra žmoniškumo, žmogaus ir tautos laisvės pagrindas, o ne prikeltos iš tamsios praeities pagoniškos tradicijos.

Hitlerizmo laikais Karaliaučiaus u-tė imta skelbti "übermensch" ir rasistines teorijas, tuo visiškai atsisakant nuo savo reformacinės praeities. Taip buvo paruošta Prūsija ir jos gyventojai pražūčiai.

Pabaigai apžvelgdami 430 metų Karaliaučiaus u-tos sukaktį, matome, kad nuo Mažvydo iki Kanto laikų tai buvo palaima visam Prūsijos kraštui ir drauge lietuvių tautai, nes iš šio židinio sklido Reformacijos nešamos žmogaus ir tautų išsilavinimo idėjos, kurios prikėlė lietuvių tautą kultūriniam gyvenimui.

Nuo XVIII am. vidurio į Karaliaučiaus u-tą emė brautis kitos idėjos ir pažiūros, priešingos ar svetimos reformacijos dvasiai. Taip palaipsniui Karaliaučiaus u-tas pradėjo skelbti žmogaus ir tautų pavergimo idėjas, kuriomis neva turėjo būti užtikrinta šviesi ateitis vokiečių tautai. Vietoj "šviesios ir gražios" ateities, atėjo Prūsijos ir paties universiteto pražūtis. Taip buvo sužlugdytas garsusis Karaliaučiaus universitetas.

(Pabaiga)

dalyvaus inž. J. Danyš — pirm. dr. M. Vygandas, dr. J. Rimšaitė, dr. A. Nasvytis.

Penktadienį — lapkričio 29 d. po darbo posėdžių, nuo 14 val. iki 15:30 bus visiems įdomios paskaitos apie Lietuvą. Paskaitas praves inž. S. Naginonis. Geologė Birutė Saldutienė kalbės apie Lietuvos žemės turtus, dr. Z. Rekašius kalbės apie demografinę tendenciją Lietuvoje, dr. R. Vaisnys palies griežtuosius ir gamtos mokslus Lietuvoje. Šios paskaitos turėtų visus sudominti, nes tai liečia daugumoje dabartinę pavertąją Lietuvą.

Nuo 15:30 iki 17:30 val. vyks simpoziumas — "PLIAS — ALIAS dabartinis ir ateities perspektyvos". Dalyvaus inž. D. Šatas — pirm., dr. K. Čampe, arch. A. Kerelis, inž. V. Volertas.

Šią dieną vietos inž. moterų pagalbinis vienetas organizuoja ekskursiją į Balzeko muziejų, Sears Tower ir kt. Šiam vienetai pirmininkauja Vilhelmina Lapienė.

Šeštadienį — lapkričio 30 d. po organizacinių reikalavimų posėdžių, pietų metu kalbės A. T. Antanaitis tema — "Lietuvos ir išviejų literatūros lygio ir kultūrinio įnašo sugretinimas. Nuo 14 iki 16 val., vadovaujant inž. Vidugirui, vyks paskaitos. Dr. B. Viskanta kalbės apie žmogaus įtaką miesto klimatui, dr. L. Bajorūnas — apie didžiulius ežerus Amerikos ūkyje.

Badius — po poros dienų posėdžių ir paskaitų įvyks vakarė 7:30 val. "Sabre Room" 8900 W 95 Street. Bus puiki programa, gros A. Stelmoko orkestras. Galima vietas rezervuoti telefonais 776 — 3545 ir 776 — 4371.

Sekmdienį — gruodžio 1 d. bus baigiamasis posėdis ir centro valdybos pareigų perdavimas. Šį kartą centro valdyba bus Chicagoje. Pažymėtina, kad inžinierių ir architektų pasaulinė ir vietos organizacijos jau 1972 metais prisitaisant prie laiko aplinkybių, referendumo būdu padarė daug organizacinių pakeitimų. Gi vienas iš svarbiausių — pasaulinės ir Amerikos liet. inž. sąjungų centro valdybų sujungimas į vieną.

Tikimasi, kad dviliktasis PLIAS ir ALIAS suvažiavimas Chicagoje sudomins ir plačiąją visuomenę. Suvažiavimo rengėjai yra vietos ALIAS sk. valdyba, kurios pirmininku yra inž. Kostas Burba. Dabartinė PLIAS ir ALIAS centro valdyba, esanti Washington, yra pasirūpinusi pačia programa.

G. J. Lazauskas

Pranešimas

Lietuvių Žagarės Klubo eilinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 24 d. 1:00 val. popiet. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vakas.

Rožė Didžiagalvė, rašt.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Šiandien Dovo do mieste jums gimė Išganytojas, jis yra Viešpats Kristus". — Luko 2:11.

Atsiminimas apie Viešpaties Jėzaus gimimą yra tikras džiaugsmo laikas. Reikia atsiminti, kad mūsų dangiškasis Tėvas, tikrosios meilės Dievas, pati duosnumo ir visu geradarysčių versmė. Jis yra visų gerų dovanų Dėvėjas. Brangiausia jo dovana žmonijai yra atsiuminimas į pasaulį savo viengimį Sūnų, mūsų Atpirkėją, pasaulio Išganytoją. Kalbėdamas apie šią Dievo dovaną apaštalas Povilas sako, kad tai yra "neapsakoma dovana", už kurią turime visada dėkoti Dievui. Šalia šitos didžios Dievo dovanos turime ir kitų dovanų. Apaštalas Povilas kalba apie daug dvasinių dovanų, tokių kaip tikėjimas, pažinimas dieviškosios tiesos, sugebėjimas pasakyti ją kitiems. Jėzus pasakė: "Jums duota pažinti karalystės paslaptis".

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1416 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-5

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠT. AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽONIS VISTA

REpublic 7-3600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asistentų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. ROLIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-9111

Mirusių pagerbimas

Stasys Tiškevičius gavo liudnį žinią iš Lietuvos, kad ten mirė jo sesutė Anyta, gyvenusi Virbalyje. Liko liudėsyje sesuo Petre, brolienė Ursė su šeima, brolio dukra Onutė su šeima, kuri gyvena Kaune, ir Stankūnų šeima, kuri ligonę globojo. Amerikoje liudėsyje liko brolis, brolienė ir kiti giminės.

Buvo dedamos pastangos ligonę pagydyti, buvo net trijo- se ligoninėse — Vilkaviškyje, Kaune ir Pilviškiuose, bet nieko nebeapgelbėjo. Doktorai sakė, kad liga pavėluota, tad galų gale ligonę parvežė namo į Virbalį, kur po keleto dienų ir

mirė. Sirgo labai sunkia skrandžio liga apie 6 mėnesius.

Velionė belaidojant buvo apvogti jos namai. Viskas išvogta, nes brolis Stasys siūsdavo gerų brangių siuntinių. Mirusiojo būdėjimas (pagrabas) vyko kaimynų namuose, tad va- gims buvo gera progą... Liūdi brolis Stasys.

Metinė sukaktis

Chicago lietuvių jėzuitų ko- plicioje buvo atšauktas šv. mi- šios už Vladą Petravičių jo mi- rimo metinių sukaktuvių proga. Pamaldas laikė kun. Borevičius. Po pamaldų gražus būrys gim- nių ir draugų važiavo į kapines a. a. Vlado Petravičiaus amžino atilsio vietos aplankyti ir pa- minklo, kurį ta pačia proga pa- šventino kun. Borevičius. Pa- minklas juodo brangaus akmens, bus amžinai prie jo kapo.

Po aplankymo ir paminklo pa- šventinimo lankytojai buvo už- prašyti į Gold Coast restoraną gedulo pietų, kur buvo patiekti labai skanūs pietūs. Onutė, na- šlė, taip pat duklė Irutė ir žentas nuosirdžiai vaišino visus palydo- vus. Pietūs baigėsi karšta kavu- te.

Nenoriai skyrėmės, dėkodami vyro našlei Onutei ir jos šeimai

už taip gražų priėmimą, ir iš- skubėjome į Simo Kudirkos pa- gerbimą Marijos gimnazijos sa- lėje

Marcelė Tverijonas

KRIMINALAS

Antradienio naktį prie namų 1143 S. Kedzie ave., keturiais šūviais nušautas Charles Ma- thews, 37 m., amžiaus. Suimti keturi paaukliai kaltinami žmogžudyste.

Investigatoriaus Patrick Seery pranešimu, Matthews buvo gau- šios už Vladą Petravičių jo mi- rimo metinių sukaktuvių proga. Pamaldas laikė kun. Borevičius. Po pamaldų gražus būrys gim- nių ir draugų važiavo į kapines a. a. Vlado Petravičiaus amžino atilsio vietos aplankyti ir pa- minklo, kurį ta pačia proga pa- šventino kun. Borevičius. Pa- minklas juodo brangaus akmens, bus amžinai prie jo kapo.

Praeitą trečiadienį federal. dis- trikto teismas nuteisė 5 metams kalėjimo kriminalo sindikato „smogiką“, buvusį lengvosios at- letikos boksininką Sam Anneri- no, 30, ir James Falco, 51, trims metams kalėjimo. Teisėjas liepė Annerino pirmą baigti atsidėti likusius 16 mėnesių iš anksty- vesnio nusikaltimo dviejų me- tų bandos.

Trečiadienį nuteistieji Anne- rino ir Falco mušdami reikalavo iš Oak Park biznierių Robert Rankino penkis tūkstančius do- lerių.

TRUMPAI

— Dr. Vincas Misiulis, gyv. Detroit, Mich., ryškus visuome- nės veikėjas kuriantis Lietuvai ir nepriklausomą gyvenimo ei- goje bei išieivijoje, tvirtų princi- pų asmenybė už Lietuvos nepri- klausomybės teises, vajeus pro- ga domėjosi Naujienomis ir jas užsisakė vieneriems metams. Naujienų vadovybė nuosirdžiai dėkoja.

— Antanas Dumčius iš Cicero apylinkės, naujasis mūsų skaity- tojas, apmokėdamas metinę pre- numeratą, atsiuntė 6 dol. spau- dos palaikymui bei už 1975 m. kalendorių.

— M. Gvozdzis, East Chica- go, Ind., prašė išieikšti viešą padėką p. J. Augustaičiui už jo puikiai paruoštus straipsnius, atspausdintus Naujienose. Ta proga jis atsiuntė vėjui 3 dol.

— B. Petkus, Cherry Hill, New Jersey, atsiliepdama į pla- tinimo vėjų, užsisakė Naujienas vieneriems metams. Malonu buvo gauti laisną su užsakymu ir apie tai pranešti visiems Nau- jienų skaitytojams.

NAMŲ ĮKAINAVIMAS

NEMOKAMAI
Turime pirkėjus.
J. BACEVICIUS
Tel. 778-2233

PUSMEČIUI 56 DOLERIAI
(10/20/5/UM)
Pensininkams automobilių
APDRAUDA
Amžius 62—80
J. BACEVICIUS 778-2233

AL. IR I G N A S
TAISOME
VISOKIUS AUTOMOBILIUS
Greitas ir sąžiningas darbas,
kaina nebrangi.
Telefonuoti 778-9523 — TEXACO
58-tos ir Western Avenue kampas

LIETUVIS
DAŽYTOJAS
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dėkojame už lauką ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.
Nuo 5 iki 8 val. vak.
skambinti YA 7-9107

STASYS ŠAKINIS
REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

— Marija Zemaitienė, Leth- bridge, Alberta, Canada, mums atsiuntė malonų laisną su ge- rais linkėjimais visiems bendra- darbiams už jų jdomius ir nau- dingus raštus. Savo gražius žo- džius ir linkėjimus Naujienoms ji parėmė 6 dol. dovana.

— Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė Chicagoje, švedama 20-mečio sukaktį, gausiai parė- mė lietuviškus laikraščius ir ki- tas komunikacijos institucijas. Vadovybės nutarimu išd. S. Rad- vickas atsiuntė Naujienų para- mai 60 dol. Naujienų vadovybė nuosirdžiai dėkoja Rinktinės valdybai ir visiems nariams.

— Vilija Malciūtė, Vida Kudž- maitė, Saulius Brinkis taip pat Gilius ir Rytis Bulotai sudaro Lietuvių Studentų Sąjungos Montrealio sk. valdybą. Jie da- lyvauja įvairiuose lietuvių stu- dentijos bei jaunimo darbuose, taip pat jau ruošiasi tradicinei žiemos iškylai ir stovyklai su įvairia programa šių metų pa- baigoje.

— Ponia M. Tiškevičius iš Marquette Parko apylinkės besi- artinančių švenčių proga atsiun- tė penkis su gerais linkėjimais. Savo gražų laisną ji užbaigė to- kių dvieliu — linkiu dar ilgus metus jums gyvuoti ir jokiems priešininkams nepasiduoti. Nau- jienų vadovybė nuosirdžiai dė- koja visiems rėmėjams už dova- nas, platintojams už pastangas, o naujienų skaitytojams už dė- mesį.

— Toronto Lietuvių Komite- tas ruošiasi iškilmingai paminė- ti kompoz. Stasio Gailevičiaus 70 m. amžiaus sukaktį gruod- džio 1 d. Anapilio salėje. Pro- gramai praversti pakviestas akt. Vitalis Žukauskas. Joje daly- vaus sol. J. Šriubiškienė ir jungtinis choras, diriguojamas sol. Vlado Verikaitis, Hamil- tono aidų choro mokytojas.

— Josefina Kriščiūnienė iš Beverly Shores, Ind., Garsaus Vardo Lietuvių klubo steigėja ir pirmininkė, žiemos metui iš- vyko į Miami Beach, Fla.

— Nepriklausomos Lietuvos Spaudos B-vė Montrealyje nu- tarė sutelkti akcijomis \$20,000 tolimesniam savaitraščio leidi- mui ir tobulinimui. Tam reika- lui J. V. Stankaitis išrinktas N. L. Spaudos B-vės Ugdymo reikalams nariu. Iki šiol jau nupirktą akcijų už apie \$6,500 taip pat paskelbtas to savaitraš- čio platinimo vėjus.

— P. Petroliūnas yra dabar- tinės LB Waukegon apylinkės pirmininkas. A. Bracienė ir E. Kačinskas — vicepirmin., K. Gi- notienė — sekr., K. Salys — išd. Buves pirm. Eugenijus Lin- gameris dėl ligos pasitraukė iš pareigų.

♦ Elektros įvedimai, pataisy- mai. Turiu Chicago miesto lei- dimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greit, garantuoti ir sąži- ningai.

Klaudijus Pumputis,
4358 So. Washtenaw Ave.
Tel. 927-3559. (Pr.)

♦ Balfas švenčia 30-ties metų veiklos sukaktį. Ta proga lap- kričio 30 d. 8 val. vak. Chicago Marijos aukšt. mokyklos salėje rengiamas koncertas, kurio pro- gramą atliks sol. V. Verikaitis ir jo vadovaujamas Hamiltono lietuvių choras Aidai, išgar- sės sėkmingomis gastrolėmis Kanadoje, Amerikoje ir Euro- poje.

Savo atsilankymu pagerbki- me gražią Balfos sukaktį ir iš- girskime reto žavumo koncertą. (Pr.)

♦ Rašomosios mašinėlės lie- tuvišku raidynu, visom kal- boms ir gaidoms, visuose mode- liuose gaunamos Chicagoje: die- na LU 5-9500, ir vakarais pas A. Daugirdą tel. 476-7399 arba tie- siai iš SPARTA Savininko: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. (Pr.)

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

DIE MAKERS
EXPERIENCED

For small Progressive Dies and Auto- mated equipment. Top pay. 10 years experience required. Paid vacations, holidays, hospitalization and pension plan.

CERZEL TOOL & ENGINEERING CO., INC.
2740 So. 21st Ave.
BROADVIEW, ILL.
344-2891

STEADY FULL TIME
EMPLOYMENT
EXPERIENCED
MAINTENANCE MACHINIST

ALSO LAB TECHNICIAN TRAINEE. Many benefits — hospitalization, ho- lidays, vacation, paid pension plan, etc.
Apply in person:
WILSON STEEL & WIRE COMPANY
4840 SOUTH WESTERN AVE.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGA MOTERIS.
KALBANTI LIETUVIŠKAI.
gali būti vyresnio amžiaus, priziūrėti ir drauge pabūti prie ligonės moters. Maistas ir kambarys, o taip pat atly- ginimas pagal susitarimą.
Skambinti
RE 5-8625 arba 371-0621.

LIVE IN HOUSEKEEPER
for family of 5 — Northbrook area. Duties are: some cooking, cleaning and able to drive. 5 day week. Own room, bath and TV. English neces- sary. References.
Top salary.
564-0551

HELP WANTED — MALE/FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COOKS
FULL TIME
Excellent working conditions.
To start immediately.
McCORMICK PLACE
791-6102

RENTING IN GENERAL
Nuomos

MARQUETTE PARKE ISNUOMOJAMI du apstatyti kambariai bliaiviam asme- niui. Privatus įėjimas.
Telefonuoti HE 4-0349.

MARQUETTE PARKE ISNUOMOJA- MAS miegamasis kambarys su virtuvės privilegijomis vyresnio amžiaus vy- rui arba moteriai. Tel. 434-7174.

VYRAS IEŠKO APSTATYTO BUTO
Bridgeporte su vonia ir atskiru įėj- mu. Skambinti po 7 val. vak.
Tel.: 326-3252

ISNUOMOJAMAS 4 KAMBA- RIŲ BUTAS. Tel. PR 8-3231.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS IR VIRTUVĖ.
Tel. CA 5-4995 arba 776-3727.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

PARDAVINĖJU ASTROLOGIJS IR OKULTIZMO KNYGAS
ir duodu patarimus kasdien nuo 3:30 po pietų iki 7:00 val. vakaro, o šeštadieniais nuo 11:00 val. ryto iki 7:00 val. vak.
Panelė ELINORA JAKSTO,
2517 WEST 71 ST., CHICAGO, ILL.
TEL. 471-1262.

♦ Chicago Jūrų šaulių kuo- pa, laimingai užbaigusi savo vienuoliktąjį plaukiojimo sezo- ną ir sutvarkiusi savo kuopos laivą žiemojimui, ruošia links- mą, jūrininkišką

PLAUKIOJIMO SEZONO
UŽBAIGIMO BALIŲ,
kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. 23 d., šeštadienį. Vėjų salėje, grojant vis garsėjančiam P. Kivėno 5 asm. orkestrui. Įvyks priziniai šokiai ir gausūs laimė- jimai bei gera šilta vakarienė. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti. Dėl užsakymų skambinti bet kada 254-2665.

Kuopos Valdyba
(Pr.)

♦ Sekmadienį, lapkričio 24 d., 3 val. 30 min. p. p. Liet. tauti- niuose namuose rengiama po- pietė, kurios metu dalyviai ga- lės arčiau pažinti karo istoriką savanorį — kūrėją pulk. lt. Kazį Ališauską ir jojo įnašą tiek Lie- tuvos laisvės kovų istorijai, tiek mūsų karių biografijai. Visu- menė kviečiama popietėje daly- vauti. Rengėjai: Lietuvių Mo- terų Federacijos Chicago klu- bas ir Lietuvių Tautiniai Namai.
(Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMAINAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS —
NOTARIATAS — VERTIMAI.
VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb. bun- galov, 63 ir Whipple. Retas pirkiny- nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS, Svarus, geras, teisinga kaina, Marquette Par- ke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL- POS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

SIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

REPREZENTACINIO GROZIO
Nepaprasto grožio ir gero kokybės 5 1/2 kambarių namas su 3 patrauk- liais miegamaisiais ir 2 vonių kamba- riais. Visas namas su oro vėsinimo sistema. Beismantas su specialiomis lubų ir grindų taitomis. Tai yra nu- stabas namas labai geroje aplinko- je. Paskambinimas stebukladariui gali nulemti visos šeimos gerą li- kimą ir laimę.
Skambinkite stebukladariui.
Skambinkite MICHAEL'S dabar.
Kalbame lietuviškai.
254-8500

HOT SPRINGS, ARKANSAS
LOYD REAL ESTATE
624 PARK AVE., 501 — 623-4446
Retirement Homes in the middle twenties and up. Views include moun- tains, valleys and lakes.
Some close to everything.

BY OWNER
Income property. 2 flat near 57th and Western. 6 rooms each. Garage. Mid. 20's. Tel. 279-9459.

PARDUODAMAS NAMAS —
KONDOMINIUM
APARTMENTAS

PAMPANO BEACH, FLORIDOJE
Rezidencinėje vietoje, privatus prie jūros paplūdimys, šildomas baseinas, sode Bar-B-Q, mažas golfo laukelis ir kiti žaidimai. Apartamentas turi du miegamuosius, dvi vonias, 22.6 x 13.1 pėdų saltoną. Privatus balkonas, cen- tralinis šildymas, ir šaldymas. Visi kambariai kilimuoti, virtuvėje šaldy- tuvas, elektrinė plyta ir indams plauti mašina. Kiekviename aukšte yra skalbimo ir džiovinimo mašinos.
Suteresuoti skambinkite Floridon tel. 1-305 — 943-0181. Peggy Cum- mings. Skambinti, kad norite atpirti A. Petrausko apartamentą 309.
Ten jau gyvena nemažai lietuvių. Pusė valandos važiavimo iki Miami Lietuvių Klubu. Apartamento kaina 37,100 dolerių.

NAMAS SU TAVERNA
Kampinis Archer ir Lockwood Ave. namas su taverna ir nedidele sale 1-me aukšte, taip pat 6 moderniais kambariais 2-me aukšte. Tai puikiausia ir geriausia vieta tapti sėkmingu biznierių ir laimėti gyvenimo kovą už savo šeimos gerovę. Todėl atsiliep- kite ir laimės didimais.
Skambinkite stebukladariui.
Skambinkite MICHAEL'S dabar.
Kalbame lietuviškai.
254-8500

"PRAETIES APYBRAIZOS"
Jono Valaičio knyga galima gauti knygų parduomoje vietoje arba tiesiog iš autoriaus adresu: Jonas Valaitis, 1822 So. 49 Ave., Cicero, Ill., 60650, Tel. 652-3012. Knyga 288 psl., kaina su siuntimu — 5.25 dol.
Is Jono Valaičio galima gauti ir kny- gą "Šimtas Pasakėčių" (krivoliniu pagal Ezopa ir Lafontena). Geriausia dovana jaunimui ir visiems — 210 psl., gausiai iliustruota, kaina su siuntimu tikiai 3.75 dol.
(Pr.)

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapoli,
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

KAI NORITE SEDEVURŲ
2 BUTŲ 18 METU MŪRAS, tviska iš lauko ir vidų. Arti Maria High, \$34,000.
3 BUTŲ OCTAGON originalas, mo- dernus vidų, 3 auto mūro garažas, gražiam Marquette Parke, \$46,500.
2 BUTŲ MŪRAS, nauji 2 garų šil- dymai, garažas. Arti mūso, Laisvas už \$32,000.
2 BUTŲ MŪRAS, 2x5, atskiri šil- dymai. Prie parko, \$28,000.
10 BUTŲ MŪRAS, naujas garų šil- dymas, alumi. langai, 60 pėdų lotas, 2 auto mūro garažas, virš \$17,000 pa- jamu. Arti mūso, \$77,000.
MEDINIS APKALITAS 2 butu šva- rus namas, naujas garų šildymas, 55 pėdų lotas, garažas. Marquette Parke, \$13,500.
DIDELIS 5 KAMBARIŲ OCTAGON mūras, kabinetų virtuvė, naujas garų šildymas, garažas. Prie "Paramos", \$22,500.
3 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti vienuolyno, \$30,000.
4 1/2 KAMBARIŲ 16 m. mūras ir ga- ražas. Našlė atiduoda už \$15,000.
2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai benevante, Sausas beismantas, \$28,500.
5 KAMBARIŲ CAPE COD, Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas, 50' lotas, 2 auto garažas. Turim raktą. Arti mūso, \$22,000.

VALDIS
REAL ESTATE
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BITTI NUOMAVIMAS IVATRS
DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNO- JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR- DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irenų mieste ir užmiestyje naujus ir perstatytus senus visų rūšių namų ap- šildymo pečius, air-conditioning, van- des boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. L. A. R A I T I S
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių išskvietimai, pilidomi pilietybės pra- šymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Cia automobiliai išlyginami ir nuda- žomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusiu darbininku.
Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje
AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA
Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastan- gas daryti įtakos ir krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.
Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis
pus pasiųstas tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motokai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, dolieriniai Certificatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint ta sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmū- nus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos spaudos skel- biamas Naujienų platinimo vėjus.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamas ir nesidėdamas į sandėrus su okupantais ar jų įgalioti- niais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras insti- tucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, reto- rikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems jdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujie- nas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vėjų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išieivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lie- tuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusę metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusę metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsienio- se — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vajeus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajeus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipaži- nimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____